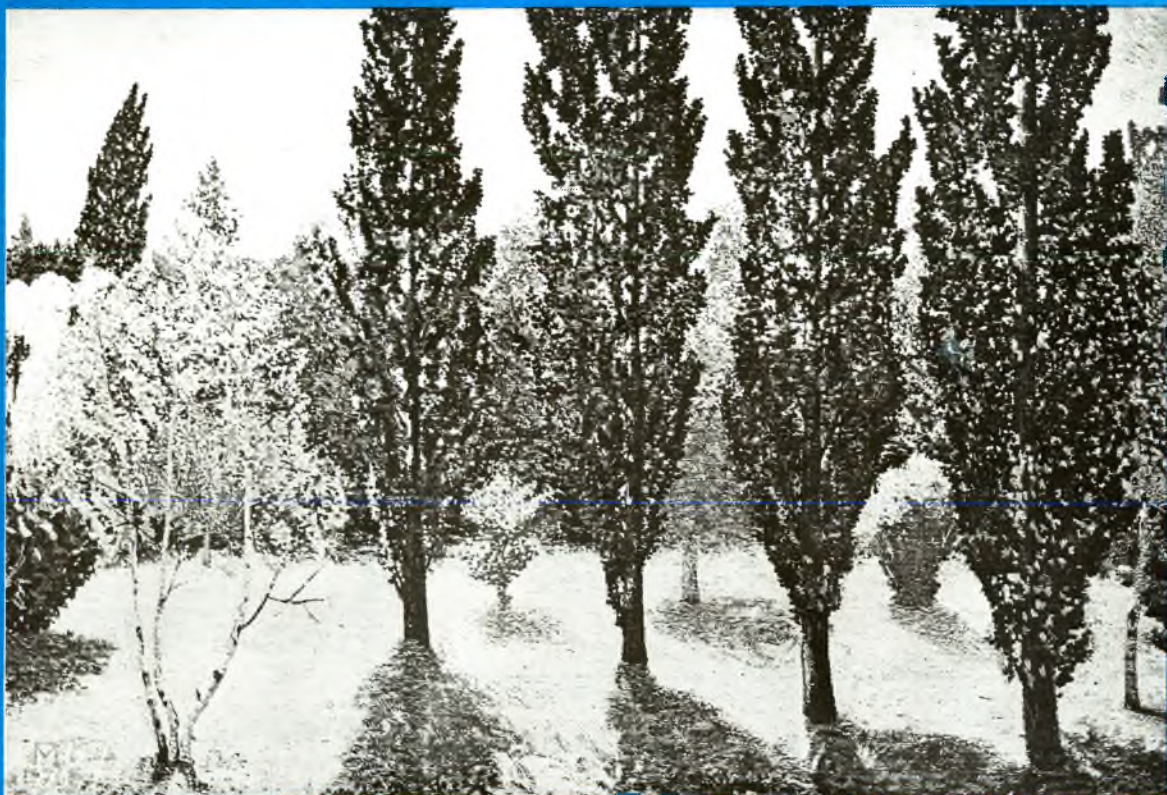

Ч. 10 ЛИСТОПАД 1979

NOVEMBER 1979 No 10

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

Р. XXXVI Ч. 10. ЛИСТОПАД 1979 NOVEMBER No 10 Vol XXXVI

О. Невестюк: Дримв у млі	1
У. Л. Чи тільки фізичний голокоуст?	1
М. Руденко: Так просто все	1
Голоси звіттіля	1
В. Стус: Вірші з в'язниці	2
Ф. Любинецька: А ми таки за українську мову	3
Д-р І. Ратич. Фінансовий стан СУА	4
О. Турченко: Враження з зустрічі з Г. Журбою	6
Український Музей	8
Відвідини голови СУА в Денвері	10
Особливе відзначення д-р І. Ратич	10
М. Тарнавська: Тексти під музику	11
Л. Бура: У 80-ліття П. Мегика	12
Репрезентантка "Н Ж" на Баль Преси	14
Вітаємо нових членок Округи Дітройт ... В. Хомченко: Моя роботиха	15
Р. Дигдало: Як запобігати, щоб членство не зменшувалося	15
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	16
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	17
О-КА. Де наш рожеві пані ... Ікер. Піст	18
Г. Совачева: Кризь пориви життя	19
Х. Навроцька: Зустріч з бруклінським гермітом	20
Вісті з Централі	21
СФУЖО	22
Our Life	24
Харчування. Л. Гриців. Скорий хліб	28
Вишивка Серветочка	29
Дитячі світлички Округи Дітройт	30
День І. Світличного в Балтімор	31
Хроніка Округи Дітройт	32
Посмертні згадки. Замість квітів	33
Нашим малютам	34
Датки на Пресовий Фонд "Н.Ж."	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Liubovych
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Ливицька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодинокое число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y. N.Y. 10003

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
Марія Томоруг — заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Оля Гнатейко — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусь — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій
Олена Процюк — пресова
Марта Терлецька — зв'язків
Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
М. Семків — Чикаго
Наталія Даниленко — Філадельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Оксана Щурова — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скождополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr 21

Дрімав у млі осінній город Льва...
Останній день жовтневий в пітьмі гинув...
Хтось шепотом передавав слова,
Що день той на прощання ночі кинув.

Десь впав приказ... Десь брязнув тихо меч...
Забігали у пітьмі жваві кроки...
Хтось стрілами ворухив чорну ніч,
Хтось висилав стійки у різні боки.

Проснувся город од нових пісень:
Це що? Розмаялись нові прапори?

Заплаканий листопадовий день
Розносить вісті радісні в простори.

Вежі Львова.

Ілюстрація В. Баляса

ТЮРЕМНА ПОЕЗІЯ МИКОЛИ РУДЕНКА

Так просто все: напишеш каяття —
І роздобудеш право на життя.
Лише десяток слів, чи, може, фраз —
І все вчорашнє вернеться нараз.
Дерева й квіти в іскорках роси,
Та за вікном дитячі голови;
Та риба в озері, та в небі птах,
Та смак цілунку на твоїх вустах,
Як свідчення любови й доброти...
І тільки ти — уже не будеш ти.
Похилений, змарнілий від недуг
Ти — тільки оболонка, а не дух.
Тепер старі костюми приміряй,
Удосконалюй кабінетний рай.
Топчи ту ж саму стежку в гай —
Не вернеш душу втрачену свою.
Лише десяток вимучених слів,
Які ти у потьмаренні наплів —
І вже тебе нема,
А є пітьма.
Є у людину схована тюрма.

18. 8. 1977

ГОЛОСИ ЗВІДТІЛЯ

Коли поникнуть голови переможених і
сили їхні кануть у працю на хліб насущний, то
на озлиднілому ґрунті завжди виростають
поодинокі високі постаті як голос само-
збереження народу, що мусить висунути свою
естафету в особі подвижника, який швидко
згоряє за всіх, як згоріли у нас тисячі
безіменних, з забутими іменами і з великими
іменами...

Євген Сверстюк

ЧИ ТІЛЬКИ ФІЗИЧНИЙ ГОЛОКОУСТ?

Про фізичне знищення людини, людей, груп, народів говориться і пишеться. Є народи чи групи, які вміють представити світові свою трагедію: жорстоке, нелюдське знищення тисяч, а то й мільйонів. Світова opinio reaguje на ці приголомшливі, представлені інколи в цифрах, дані залежно від того хто про них сповіщає. А чи вістка доходить до загального відома залежить від впливів на середники комунікації, т зв. "мідія" Але всеж людство не реагує на злочини людовбивства так, як того можна б сподіватися від людей ХХ століття.

Переглядаючи пресу, не тільки українську, з часів плянованого голоду в Україні у 1933 р. ми, не без здивування, можемо ствердити, що тодішня наша т. зв. "перша еміграція" вміла здобути більший відгук на сторінках американської преси (в тому теж Нью-Йорк Таймсу) ніж це можемо досягнути ми тепер. У тій пресі знаходимо протести, знімки маніфестацій, а інколи навіть знімки з того пекла, яким був голод 1933 р. Була тоді навіть реакція поодиноких осіб, а теж деяких урядових та міжнародних чинників. Були спроби допомогти голодуючим.* Але хоч вістки про голод, були приголомшливі, залізна заслона зуміла щільно закрити трагічні сцени в Україні.

Друга Світова війна відслонила цю завісу, але й принесла нову хвилю варварського нищення людського життя. Проте два — спершу союзники, а скоро вороги — Німеччина й Радянський Союз, мали різні географічні умовини. Це що відбувалося в Європі, було більш доступне для свідків, діялось на очах світу. Радянський Союз, який має до свого розпорядження величезні простори в Азії, умів і досі вміє старанно ховати перед світом свої злочинні дії.

Хоч війна скінчилася 35 років тому, то деякі народи вміють ще й досі представляти світові свої кривди й домагаються кари чи відплати за жорстокості, які довелося їм терпіти. Але це, що діялось там, далеко на запіллі осталося для світу невідомим, або невір-гідним.

Наша обкладинка. Петро Мегик: Тополи — олія — 1976 р.

Cover Illustration. P. Melyk: Landscape — oil, 1976

ВІРШІ З В'ЯЗНИЦІ ВАСИЛЯ СТУСА*

■

Як добре те, що смерті не боюся
і не питаю, чи тяжкий мій хрест,
що вам, лукаві судді, не клонюся
в передчутті недовідомих верст
Що жив-любив і не набрався скверни,
зненавиди, прокльону, каяття.
Народе мій! До тебе я поверну
і в смерті обернувся до життя.
Своїм стражданним і незлим обличчям
як син тобі доземно поклонюся
і чесно гляну в чесні твої вічі
і з рідною землею поріднюся.

■

Невже ти народився, чоловіче,
щоб зазирати в келію мою?
Невже *твоє* життя тебе не кличе?
Чи ти спізнав життєву путь свою

На цій страшній люциперській роботі
де все людською мукою взялось?

Ти все стоїш в моїй людській скорботі,
твоїм нещастям серце поїнялось

моє недужне. Ти ж за мене вдвоє
нешасніший. Я сам, а ти — лиш тінь,
я є добро, а ти — труха і тлінь.

А спільне в нас, що мертві ми обоє,
дверей обобоки. Ти там, я тут
Нас порізили мури, як статуй

*Свіча в свічаді. Поезії. Василь Стус
Сучасність, 1977

ГОЛОСИ ЗВІДТІЛЯ

Я обвинувачую КДБ як організацію
відверто шовіністичну й антиукраїнську тому,
що вона зробила мій народ і без'язиким і без-
голосим. Судові процеси 1972-73 років на
Україні — це суди над людською думкою,
над самим процесом мислення, суди над
гуманізмом, над проявами синівської любови
до свого народу. Покоління молодії
української інтелігенції, що його зробили
поколінням політ'язнів, було виховане на
ідеях гуманізму, справедливости, свободи. У
цьому вся його провина, весь його злий намір.
Але тільки такими синами славен народ — і
нині й у віки вічні.

Василь Стус

"Я обвинувачую" *Сучасність*, 1976, 1, стор. 47

фізичну смерть, фізичне знищення можна представити світові,
можна і треба домагатися оборони перед насильством.

Але існує ще інше людовбивство. Це не фізичне, а душевне
знищення, вбивство всього людського у нібито живій фізично істоті.
Воно, невидиме для зовнішнього світу, проходить постійно вже
через кілька поколінь. Знаряддями є страх, вироблення взаємного
недовір'я навіть серед близьких людей, вимога доносити про різні
вчинки, слова, а, може, й думки других людей. Відомий "герой",
якого ставили за приклад дітям — піонерам, це Павлик Морозов,
який доніс "владсть імушим" на своїх батьків, що вони противники
колективізації. Підсвідоме почуття страху й недовір'я, переходить з
покоління в покоління. Воно товаришить людині, як злий невидимий
дух — товариш, що кермує її вчинками, або здержує від них, каже
відрікатися приятелів, а то й найближчих.

Проживаючи у вільному світі, особливо в Америці, ми
висловлюємо критичні зауваження, а то й поради тим, хто живе в
Україні. Ми "знаємо" що і як вони повинні робити і твердимо, що якби
вони не боялися, а відважно висловлювали свої домагання, все
змінилося б у Радянському Союзі. А тим часом нам не сила уявити
собі тієї атмосфери, в якій росте і живе людина в Радянському
Союзі. Свідомість, що за найменший промах не тільки вона сама, але
всі її найближчі можуть потерпіти, здержує людину від такого чи
іншого вчинку, чи слова, або навіть змушує діяти проти свого
переконання а то й сумління.

Правда, інколи і тут відчуваємо страх, перед можливими напа-
дами, крадіжжю, грабунком чи варварством. Це справа дошкульна і
прикра. Але цей страх не сягає глибоко, не нищить нашого
світогляду й не триває довго. Це сказати б зовнішній страх, він не
калічить нашої душі, нашого поняття про те що добре, а що зле.

Найновіші здобутки науки дали до рук "владсть імушим" ще нову
зброю крім страху й терору: це діяння на людину за допомогою най-
новіших медичних засобів. Медицина, якої призначення є стояти на
сторожі людського здоров'я і життя, тепер у формі "психушок"
запряжена у спільні шори з тюрмами, концлагерами, каторгами.

Поява серед такої дійсности шестидесятників, чи сучасних нам
дисидентів, учасників руху спротиву це доказ невмирущости й
великої відпорности нашого народу. Той, хто жив там хоч деякий
час і цілком усвідомлює собі під тиском якого жаху й терору живе
там наш нарід, мусить уважати за чудо появу нових борців за
свободу людини й народу.

Валентин Мороз в одній із своїх перших промов назвав "пробою
пекла" те, через що переходять наші земляки та мешканці інших
країн Радянського Союзу "Проба неба" це життя у вільному світі, в
достатках і свободі, які теж спроможні здеморалізувати, скалічити
душевно людину.

Не всі можуть витримати "пробу пекла" І саме це нищення
всього людського у живій фізично людині — чи ж це не душевний
голокоуст? Скільки ж то заломаних чи скалічених душевно людей
живе там за залізною завісою! Скільки ж то поетів, вчених, мистців
або замовкли, або пристосувалися й говорять чи пишуть уже не тим
своїм власним внутрішнім голосом душі!

Але навіть і ті, що їм їхня сила волі, їхня любов до батьківщини,
віра в перемогу допомгла видержати "пробу пекла" й не піддатися, чи
вони, хоч перемогли, не осталися скаліченими душевно? Чи не

зважаючи на перемогу, не затроєні вони недовірям до других, підозрінням та іншими трагічними у наслідках комплексами? І чи, витримавши переможно "пробу пекла" зуміють перейти через "пробу неба"?

І так як ми не спроможні уявити собі глибини терору, який діє на Україні і тим самим не можемо давати поради нашим землякам, як і що вони повинні робити там, так само й ті, хто прибуває до нас, повинні мати змогу пізнати наші умовини життя, заки дають нам вказівки, поради, заки нас судять і оцінюють.

Для нас усвідомлення, зрозуміння цілої глибини терору, через який проходять наші земляки, це додаткова заохота і зобов'язання витримати "пробу неба" не обмежувати своїх цілей до матеріяльного, зовнішнього, це спонука призадуматися чи виконуємо все те, чого не можуть виконати наші земляки на своїй, не своїй землі. Уява й думка про те, через яке пекло мусіли перейти вони, дозволить нам віднести до них з виrozumінням і любов'ю.

Ті душевні каліцтва не вміємо представити світові. Чи ж можна обчислити, які і скільки загублених, скалічених душевно людських існувань втратив наш нарід? І чи можна представити світові, людям ХХ століття, які гордяться тим, що здобули космос, що на нашій планеті існує система, в якій відбувається не тільки фізичний, але також душевний голокоуст.

У. Л.

"Наше Життя" ч. 6 — червень і ч. 9 — жовтень 1978 р.

ГОЛОСИ ЗВІДТІЛЯ

Мені випало гірке щастя спілкуватися працювати з людьми рідкісно талановитими і шляхетними — про подібних раніше я читав лише в книжках. Щастя жити високими культурно-громадськими інтересами нехтувати особистими. Щастя спізнати суворість і вагу великих слів — правда, честь, обов'язок; слів, що становлять морально-етичні підвалини, суть мого світогляду. Честь, що оплачується кров'ю, гідність, що є передумовою життя, істина, до якої йдуть з безстрашністю дослідники — без гарантії повернутися. На цих поняттях я виростав прагнув до них підвестися, вириваючися з замкнутого кола порожніх слів...

На хвилі девальвації етичних вартостей за ці принципи, за розкіш самоповаги я розплачуюся всім, що дало мені життя. Коли цього мало — розплачуватимуся рештою.

Я не можу прийняти кримінальних звинувачень за елементарні літературні контакти — за те, що показував свою статтю перед тим чи після того, як надіслав її до редакції журналу. Звідки мені було знати, що цю статтю через 4-5 років скваліфікують як антирадянську?

Євген Сверстюк

Кінцеве слово на процесі в Києві 1973

А МИ ТАКИ ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ...

Ф. ЛЮБИНЕЦЬКА

Живемо в дуже тяжких часах. Події перекочуються повз нас і почерез нас. Але ми не падаємо під їх тягарем, ми не сміємо падати. Ми тільки часом похиляємось під їхніми ударами на якийсь короткий час, але випростовуємось знову... і повертаємось до нашого щоденного життя, до наших суспільних справ...

На черзі справа УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Багато написано вже на цю тему і до старших і до молоді. Читають вони це чи ні?

Стаємо перед проблемою, як активізувати наше суспільство до вживання української мови не тільки у приватному житті але й у публічних виступах, особливо там, де треба підкреслити, що ми, члени української спільноти і боремося за національні права нашого народу в Україні. Ми боремося за їх право говорити рідною мовою там, але й самі цю мову знаємо і нею говоримо тут.

Справа тим важча, що ми (не як інші етнічні групи, нпр. чехи, поляки) не маємо запліччя для української мови в нашій Батьківщині, де як відомо, чужий нам уряд русифікаційною хвилею насилля заливає все суспільне життя. У своїх свідченнях ген. П. Грогоренко оповідає, що "дітям прищеплюється, що мови нерівні, що українська мова — другорядна мова" (Свобода ч. 225). А Раїса Мороз на вічу

влаштованім Комітетом Оборони Радянських політичних в'язнів зізнає, що Василя Січка КГБ заарештувало за те, що він "послідовно уживає української мови на вулиці, в крамницях тощо" (Свобода ч 226).

Але українську мову в умовах поселення поза материком треба плекати, і то плекати інтенсивно, бо на поселеннях мова немає природнього ґрунту життя і розвитку, яке вона має чи повинна мати на батьківщині. І це плекання повинно починатися від родинного дому і просякати всі наші установи і організації церковні і світські.

Це нпр. дуже добре зрозуміли поляки. Ви почуєте в польському радіо як священики заохочують вірних відвідувати Богослужби в польській мові, ви почуєте в польських радіових годинах виступи дітей і молоді в польській мові, ви слухаєте гутірок для батьків і дискусії з батьками на теми виховання дітей в польській культурі і т.п. І тому досить поляків вже четвертого покоління говорить по-польському.

А як воно у нас???????????

Правда, ми розбудували широку мережу українознавчого шкільництва, вивершену Шкільною Радою і Централєю Опікунів (поляки щойно тепер приступають до організації шкільної централі), ми

ФІНАНСОВИЙ СТАН НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ — СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Як фінансова референтка я поставила собі питання: чому у нас є фінансові труднощі? І прийшла до переконання, що вони виникають із самої структури нашої організації, яка є дуже демократична, а вислідом тієї великої демократизації є постання ряду мікрокосмів, бож відділ це одиниця сама для себе.

Порівняймо, наприклад, американські установи і пригляньмося як виглядає їхня фінансова система й система платностей. Члени платять внески впродовж до Централі, а Централь дає опісля філіям знижку, тобто два чи три долари від членки. Зв'язок членки з Централєю є більш безпосередній. У нас такої системи нема, і я думаю її пропонувати. Я тільки стараюся, порівнюючи, зрозуміти в чому полягають наші проблеми. І вони виникають саме з того, що у нас є система платностей до каси Відділу.

Ми усі жінки-господині й стараємося добре господарити. Кожний Відділ господарить так, як уважає за доцільне і як мусить у даній ситуації. Особливо як що це малий Відділ, в малій місцевості і мусить співпрацювати з тими організаціями, інституціями чи взагалі особами, які там існують. Якщо ви від них очікуєте співпраці чи грошової допомоги, то мусите теж їх піддержувати. Але коли проаналізувати ситуацію, то бачимо, що ми створили багато мікрокосмів і ніяк не можемо дійти до макрокосму й

зрозуміти, що ті всі малі одиниці належать до однієї великої спільноти. Тут завдання для Окружних Управ, які повинні з'ясувати на окружних зборах на що Централі потрібні гроші. Якщо Окружні Управи мають про те неясний погляд, то просимо звертатися до фінансової референтки, яка радо дасть потрібні в'яснення. Але першим кроком повинно бути переборення льокального патріотизму, який витворився впродовж 50 літ, під час яких Відділи працювали кожний по-своєму. Нам треба старатися перебороти льокальний патріотизм, а розбудити патріотизм СУА, цілої великої організації. Тоді ми перейшли б від мікрокосмів до одного макрокосму. Для того треба мати перед очима загальні цілі організації.

Це не значить, що ми не маємо співпрацювати з місцевими організаціями чи то парафіями, чи школами, з якими можемо втаювати спільні імпрези, можемо й мусимо взаємно собі допомагати. Алеж коли читати звіти, з яких видно, що Відділ має, припустім, 1000 дол., з чого 700 дол. дав на місцеві цілі, а Централь дістала 150 дол. то це таки аномалія, бож ми маємо свої візії, свої завдання. Попробую їх сконкретизувати.

Ми сьогодні є, нас завтра не буде, тож ми повинні щось за собою залишити. І ми залишимо: друкване слово, музей, стипендійну акцію. Ми виховуємо нові

уфундували Український Гарвард, ми маємо УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, українські катедри при американських університетах, але ми випустили з уваги нашу основну твердиню плекання української мови — наш РОДИННИЙ ДІМ. А в цій твердині з'являються вже вилони. Батьки сьогоднішніх шкільних дітей починають говорити англійською мовою, мовляв "щоб засипати прірву між генераціями", тобто між собою і своїми дітьми.

Вслід за тим і рідше посилають своїх дітей до українознавчих шкіл, які з року на рік маліють числом. Згідно зі статистикою з 1976 р. число учнів в українознавчих школах виносило 3,559 (Звіт на Конгрес УККА), у 1979 р. тільки 3.000 (Свобода ч. 201), отже річний убуток більше ніж 5%

Ми також не наголосили як слід значення УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТІ у плеканні української мови. Іншими словами українська громада у різних своїх виявах не дає повного громадянства українській мові.

В українських церквах відбуваються Богослужби і в українській і в англійській мовах, але Богослужби по-українському відправляються здебільша тільки в ранніх годинах, на яких не дуже багато буває вірних і

це переважно старші люди.

Інструкторка українських танків, українка, яка володіє добре українською мовою на пробах і в розмовній мові з учнями українцями говорить тільки по-англійському.

У спортивих українських клубах розмовна мова тільки англійська. Чи є відповідне пропагування української мови в наших церковних і світських організаціях, в наших жіночих клубах? Всі ці заходи створюють атмосферу публічної опінії, яка всюди і завжди має вплив на громаду.

У наше сучасне активне життя починає входити покоління, вже народжене в Америці, отже те покоління, про яке відомий соціолог Гансен висунув тезу. "Що хоче забути син, те хоче пригадати внук" І хоч ця теза має багато критиків, то її підтримує інша теза, висунута саме молодією генерацією, що гряде доба т. зв "культурного націоналізму" Може власне цей "культурний націоналізм", або інакше відданість культурі, а в нашому випадку відданість УКРАЇНСЬКІЙ культурі допоможе й українській мові знайти відповідну повагу та повне значення, не тільки як середника порозуміння не тільки як одного із виявів ідентичности, але й найкращого засобу для передання культури. Час покаже!

кадри жінок, які преберуть нашу роботу. Знову ж кажу — ми господині, любимо по-хазіясому ставитися до своїх грошей; ми також є матері, які поширюють свою материнську роллю на виховну ділянку організації.

Український Музей став на власні ноги, але ж кожна мама піклується і журиться дитиною так довго, поки живе.

Нам треба тепер поглянути що і як ми повинні робити, щоб далі виконувати свої завдання: виховні, харитативні та інші.

Одна з важливих проблем це стипендійна акція. Д-р Теодозія Савицька, яка досі цю акцію провадила і то цілком, разом з канцелярською роботою (в одній каденції написано понад 4 тисячі листів), не може сама тієї канцелярської праці далі провадити. Ця справа вимагає нашої уваги й клопотання, бо ж ця акція покриває два поля нашої діяльності — виховну й харитативну. При тому вона звернена в майбутнє, а у нас часто буває так, що ми, звернені очима в минуле, не думаємо про майбутнє. Але щоб вести ту всю роботу, яку вела сама д-р Теодозія Савицька ми, можливо, будемо змушені заангажувати платного працівника для ведення канцелярської роботи. Бож за всяку ціну ми мусимо далі вести цю ділянку на такому рівні як досі.

При тій нагоді хочу звернути увагу на дуже позитивну поставу 28-го Відділу в Ньюарку. Відділ одержав спадок, який упорядкував порозумінні з Централю. Капітал зложено в банку, а відсотками буде диспонувати 28-ий Відділ в порозумінні з Централю. З відсотків будуть приділювані стипендії особам, які будуть відповідати вимогам. Коли капітал, який записав спадкодавець залишається ненарушеним, у формі фонду в його імені, це утривалює його пам'ять, а тим самим є напевно згідне з його волею.

17-ий Відділ в Міямі одержав великий запис, і, можливо з браку інформації, зарядив ним неправильно, без ніякого порозуміння з Головною Управою чи Екзекутивною СУА.

Крім тих головних ділянок є ще окремі проекти, як довідник про визначних українок, який має появитися в англійській мові; архіви, в яких є напевно цінні

документи, які треба якнайшвидше упорядкувати, щоб не знищилися. Минуле, до якого вони стосуються є важливим для нашої молоді. Документи, які знаходяться в архіві можуть дати матеріяли для магістерських чи докторських тез.

Д-р Марта Богачевська-Хомяк, якої доповідь чули ми під час XVIII Конвенції СУА, збрала в Європі багатий і цікавий матеріял про жіночий рух, в тому теж український. Щоб цей матеріял упорядкувати, написати й видати книжку треба багато часу й грошей. При тому авторка мусила б узяти принаймні на рік часову відпустку з Університету де викладає. Книжка мусить бути видана так, щоб відповідала вимогам бібліотек. Треба для цього знайти доброго видавця. Щоб видати таку книжку треба яких 10.000 дол. Такі публікації є необхідні, і ми мусимо в тому допомогти.

Видавання "Нашого Життя" для нас незвичайно важливе. Журнал дуже добре редагований, але білянс виказав дефіцит. Чому? Чия вина? Нічия. Це наслідки інфляції: ціни друку, паперу, поштові оплати кожного року йдуть угору. Як і минулого року, так і цього я закликаю підсилювати Пресовий Фонд. Запасний Фонд гарна ідея, але його не можемо вживати на біжучі видатки. Він дає проценти, але це невеликі суми. Помогли б тут оголошення, але покищо ми не можемо їх поміщувати. Можлива форма це ґратуляції, наприклад для ґрадуанток, побажання з різних нагод поміщені на сторінках журналу, получені з датками на Пресовий Фонд. Це нам дуже допомогло б. Папір дешевшим не буде, тож не можна сподіватися, щоб кошти видання зменшилися. Але ми можемо допомогти, щоб "Наше Життя" як наша дитина, могло стояти на власних ногах.

Наше прохання до голів Окружних Управ, щоб вони на окружних з'їздах чи засіданнях вияснювали на що Централя потребує грошей. Наша канцелярія, адміністрація — це справжні скупарі, на них ті гроші не йдуть, але Відділи про це не знають. Тож було б добре їм це вияснювати при кожній нагоді. Треба, щоб знали, що Централя реалізує ті завдання, які на неї наложили делеґатки, які репрезентували саме їх, тобто Відділи й Округи на Конвенції СУА. А крім того, ми маємо ще наші візії, наші мрії...

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

на історичну повість або оповідання.

Згідно з бажанням фундаторів, твір повинен мати позитивне, державницьке навітлення, при чому тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Твори у трьох примірниках, переписані на друкарській машинці треба надсилати до 31 грудня 1979 р. Допускається до конкурсу теж друковані твори. Склад журі буде поданий своєчасно. На нагороди включено нерозділену суму з попереднього конкурсу, так, що вона виноситиме 800.00 дол.

Заохочуємо письменників до участі та просимо надсилати твори на адресу:
UNWLA 108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

Діловий Комітет

"НАШЕ ЖИТТЯ" ЛИСТОПАД 1979

Студентці Темпл університету в Філядельфії Одарці Турченюк припало завдання відбути інтерв'ю з творчою особистістю. Це міг би бути письменник, маляр чи музикант, чоловік або жінка. Ішлося про те, щоб схопити в розмові з ним прикмети його творчого процесу. Така була вимога того курсу, що вона слухала.

Переходячи в пам'яті представників українського творчого світу у Філядельфії, її думка зупинилася на постаті старенької письменниці Галини Журби, яку вона відвідувала, коли ще була малою дитиною. У вступній телефонічній розмові виявилось, що письменниця собі її пригадувала і радо погодилася її прийняти. В ході розмови під час відвідин вона навіть дала згоду включити звукозаписувач. Адже відразу трудно все записати. Тим більше, що студентка мала схопити життєписні дані (при окресленні процесу творчості вони дуже потрібні), а потім дати характеристику творчості письменниці взагалі.

І так відбулася ця цікава розмова. Які то теми не порушувалося! Найбільше про дитинство і молодість письменниці, коли то проявилася в неї охота писати. Але й багато іншого закріпилося на тасьмі. І хоч воно не було конечне для інтерв'ю, то могло б послужити для життєпису, коли б хтось думав його написати.

Подаємо цю розмову у двох частинах. Бо ж і задумана вона була як інтерв'ю і характеристика творчості. Одарці Турченюк вона принесла найвищу оцінку "А", а письменниці дала нагоду поговорити з молодою людиною. І так із зустрічі 19-літньої студентки з 90-літньою письменницею постав цікавий документ.

Це сталося в останніх місяцях життя Галини Журби.

В англійській частині цього числа містимо повністю інтерв'ю Одарки Турченюк з Галиною Журбою, а тут переклад її праці про Галину Журбу, виготовленої для університету.

Інтерв'ю з Галиною Журбою дало мені нагоду зустрітися безпосередньо з творчою людиною, людиною творцем.

Її зовнішність, її бистрий розум, аж ніяк не відповідали даті її народження — 1988 р. Природне темно-брунатне волосся, спокійний, молодечий тембр голосу, повний виразу погляд очей та милий усміх — все це додавало особливого чару нашій розмові. Настрій, духовність Галини Журби теж зовсім не такий, якого можна було б сподіватися у 90-літньої жінки. Я була вражена її, повною ентузіязму, живою розповіддю. Її спонтанність та пам'ять про подоби незвичайні! Коли ж вона зосереджено, з примкненими очима заглиблювалася у минуле, мені здавалося, що вона перемінювалася. Її мова ставала дуже м'якою, пливкою, а в її голосі і рухах оживали почування тих часів і подій, про які згадувала. Смутки й радощі висловлювала так, начебто пережи-

вала їх наново.

Бистрість розуму цієї пані заворожувала. Я подивляла її почуття гумору. Про що не розказувала б усе те виявляло її впертість та незвичайну і незв'язану умовностями вдачу. Різноманітність її зацікавлень і її знання провадили нашу розмову в різних напрямках, на різні теми. Галину Журбу особливо цікавили сучасні події, і вона радо робила різні припущення, беручи до уваги нові можливості, передбачаючи мотиви й вчинки людей на підставі аналізу їх особовості і психологічної подоби. Хоч вона ділилася зі мною своїми теоріями і переконаннями, то все ж підкреслювала необхідність моєї власної незалежної думки.

Впродовж свого життя Галина Журба експериментувала у різних жанрах та темах. Вона письменник — романіст, хоч писала теж есеї і вірші. Її перший твір появився друком в Одесі в 1908 р. Це була збірка з шістьох оповідань під наголовком "Життя". З цього часу її твори публікувалися в літературних журналах в Україні, Польщі, Канаді і США. Її історичний роман у двох томах "Зорі світ заповідають" і "Революція іде" вийшли друком в 1930-их роках.

Автобіографічна повість "Далекий світ", вийшла в 1955 р. в Аргентині, а друге її видання в Нью-Йорку 1978 р.

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЛИСТОПАД 1979

В той час коли відбувалася наша розмова, письменниця працювала над другою частиною повісті "Тодір Сокіл" Одночасно комплектувала збірку філософічних есеїв "Про комплекс невільництва"

Хоч засяг тем Галининих писань дуже широкий, однак її головною темою є субтильна обсервація природи, психологічні образки життя та соціальна і політична ситуація змальована на історичному тлі її часів. Впродовж неспокійної доби, в якій їй довелося жити, багато її рукописів а теж і друкованих творів пропало — про це згадувала пані Галина неодноразово під час нашої розмови.

Хист і творчий потенціал талановитої людини є часто вродженою прикметою, яка викликає внутрішню сильну потребу виявити себе. Все таки, якими б надлюдськими, особливими й відмінними ті люди нам не видавалися б, вони завжди є витвором і відзеркаленням спільноти і довкілля в яких вони живуть. Вроджена мистецька натура разом із середовищем її дитячих літ визначили зацікавлення Галини Журби літературою та змусили її обрати покликання письменника як місію цілого життя.

Іти за голосом свого покликання це головна передумова успіху. Галина Журба почувала, що її призначення — бути письменником. Потенціальний письменник рідко коли є вдоволенний здушенням своїх почувань. Він відчуває радість, коли може виявити свої спостереження й переконання. Галина згадує про гостру потребу виявити свої думки та почування. Як письменник вона має право сказати те,

ГАННА ЧЕРІНЬ: "ЩОДЕННИК ШКОЛЯРКИ МІЛОЧКИ", ФІЛЯДЕЛЬФІЯ 1979.

Ця віршована поемка в 24-ох розділах з школярського життя в мистецькому оформленні Едварда Козака вийшла з нагоди Року Дитини спільними заходами авторки, філядельфійської Округи СУА і Гуртка книголюбів ім. Л. Костенко. Редакційний дорадник проф. д-р Богдан Романенчук

Книжка має 24 сторінки великого формату, оправлена в пів-тверду обкладинку. Ціна 3.00 дол. Замовляти: **Mrs. L. Chajkowsky**

**115 Thorndike Rd.
Philadelphia, Pa. 19115**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжі могили **бл. п. Михайлини Мосори і бл.п. інж. Адріяна Лапичака** складаю 10.00 дол. на Український Музей.

Олександра Княжинська.

Замість квітів на могилу **бл.п. Христі Оленської** складаємо 10.00 дол. на Український Музей

Валентина і Юрій Кузьмичі

що вона бажає, незважаючи на те, яке б воно не було контроверсійне чи незвичне. Вона рідко коли задумується над тим чи читачі погодяться з її поглядами. Маючи силу й засоби виявити себе, вона може заспокоїти свої внутрішні хвилювання і дати їм волю.

Галина Журба завжди черпала надхнення з природи, в ній знаходила спокій, який був необхідним для її творчої праці. Перші двадцять років життя провела близько природи, і це дало їй можливість пізнати її і полюбити. Містична сила й гармонія природи полонила письменницю. Природа — часта тема її творів. Сила природи мала наче магічний вплив на неї. Дуже часто ідеї з'являлися в неї тоді, коли вона милувалася луками або мандрувала лісом.

Одним з важливих чинників, які причинилися до її постанови стати письменником був батьківський вплив. Вона виростала у високо культурному домашньому середовищі. Бібліотека мала велику збірку книжок; її батьки знали досконало польську, російську і українську літератури. Щобільше батько був ознайомлений з німецькою, а мати з французькою літературою. Щовечора батько розказував різні оповідання, одночасно рисуючи предмети та особи, про які говорив. Це збуджувало зацікавлення й уяву Галини і посилювало її постанову та бажання проявляти себе. Вона формувала слова і речення ще заки цілком опанувала азбуку і вміння читати. Оповідання батька та матері розбудили в неї зацікавлення літературою і стали одним з важливіших причинків її майбутніх письменницьких успіхів.

Соціальні умовини, з якими Галина Журба зустрічалася, були теж поштовхом у її житті як письменниці. Її найближча родина це були поляки з панівної в Україні кляси перед Першою Світовою Війною. Її батько був адміністратором майна одного з найбільших землевласників. Більшість селян, сільських робітників і домашніх прислуг з її найближчого оточення були українці. Їх мова і культура мали величезний вплив на Галину. Її глибоко хвилювала несправедливість і нещастя, які бачила. Вона співчувала покривдженним і почала писати про соціальну несправедливість і експлуатацію нещасливих. Як знак непогодження і домагання змін, вона перестала писати польською мовою, а почала по-українському. Цей зухвалий і незвичайний серед людей їхньої вищої кляси вчинок глибоко вразив її батьків. Але вона не зважала на це і не відступала від своєї постанови, бо відчувала, що її обов'язком як письменника є відтворювати дійсність і правду такими, як вони були.

Моя розмова з Галиною Журбою і вражіння, яке залишилося після неї, були вже самі собою повчальним переживанням. Живучість, яка еманувала від неї, її ентузіазм, свіжість думки, притомність духа, заповзятлива вдача, вказували на те, як дуже її фізичне і творче життя взаємно доповнювались. Видається, що фізична вітальність Галини Журби була вислідом її цікавого й творчого життя.

(вільний переклад з англійського)

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

Дитяча мистецька виставка в Українському Музеї, влаштована з нагоди Року Дитини

Childrens Art Exhibit in the Ukrainian Museum. Organized in honor of the Year of the Child

ДІТИ - ДОРОСЛИМ

Для відзначення Року Дитини Український Музей в Нью-Йорку організував Дитячу Виставку, яка проходить в часі між 13-тим жовтня і 18-тим листопада ц.р. Широко рекламована на терені українського Нью-Йорку привабливими афішами, надиво, не має так великого зацікавлення, як можна було сподіватися. Здається, не пробудила вона перед початком більшого зацікавлення громадянства, зокрема батьків, бо учасників виставки, дітей з околиці Нью-Йорку бачимо на виставці дуже мало. Більшість, це експонати з Українського Музею Модерного Мистецтва в Чикаго, де влітку цього року відбувався спеціальний курс для дітей, а опісля, як завершення його — виставка праць. Курс і виставка, що мали міську допомогу, організували п.п. Л. Коверко і Л. Маркевич та їм завдячуємо те, що можемо у Нью-Йорку подивляти справді прегарні зразки мистецького хисту наших дітей. Але і невелика група дітей із Нью-Йорку, Філадельфії та околиці, що бере участь у виставці, ніяк не стоїть позаду інших. Розпізнаючи прізвища молоденьких учасників завважуємо, що це здебільшого діти мистецько обдарованих батьків — отже можна думати про спадкоємство талантів, але також про родинну атмосферу, що дає поштовх до творчости.

В цілості розміщення і зміст виставки на високому рівні, байдуже у малюнку це, чи у різьбі чи у майструванні. Цікаво відмітити вік учасників: наймолодший виставляючий має п'ять років, найстарші чотирнадцять.

Виставку доповнюють два зразки знаменитої

Мистецька студія для дітей влаштована з нагоди дитячої виставки в Українському Музеї. Інструктор Д. Мірацький
Art Course for children in the Ukrainian Museum. Instructor: D. Mirecky

телевізійної програми з Торонто п. н. "У Тітки Квітки", які постійно ідуть і мусять захопити як малого так великого глядача. (У тих останніх насувається мимоволі питання чому немає у нас в Америці такої програми?) Крім того по суботах відбуваються в музеї лекції рисунку для дітей, які веде п. Д. Мірецький. Ті лекції і телевізійна програма — це дарунок Українського Музею нашим дітям. Сама однак виставка — курйоз у Році Дитини. Це ж бо виїмковий подарунок дітей для нас — дорослих. Чи вміємо його належно оцінити?

О.К.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю мою щирю подяку **Лідії Гайдучок, Орестові Федуніві, Христині Фіоре, Христині Янчишин-Вертеїн і Олі Ярух** за їх безкорисну допомогу і велику працю при влаштуванні крамнички Українського Музею під час Слов'янського тижня.

Щиро дякую

Ірина Волосянська.

АФІША УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

24-го жовтня 1979 р. у Вашингтоні відкрилася виставка "Нью-Йорк: мистецтво на шляхах" Виставлені афіші, що рекламують різні виставки організовані музеями Нью-Йорк стейту. До вибору були афіші 650 музеїв з усього стейту.

Вибрано 97 афіш, між ними афішу Українського Музею в Нью Йорку, що зображує українські писанки і була надрукована 1978 р. з нагоди виставки писанок.

На відкритті виставки у Вашингтоні, Український Музей репрезентувала Ксеня Кузьмич, референтка для справ Українського Музею в управі 78-го Відділу СУА, Вашингтон.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ МУЗЕЙ У НЬЮ-ЙОРКУ ВЛАШТОВУЄ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ ДВА ПРОФЕСІЙНІ СЕМІНАРИ.

Нью-йоркська Стейтова Мистецька Рада фінансує, а Метрополітальний Музей організовує цього академічного року низку семінарів призначених для працівників музеїв з метою збагатити їхні професійні знання в досвід.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

100.00 дол. Українська громада, Глен Спей, Н.Дж.
По **50.00 дол.** Марія Галун-Блак, неприйнятий гонорар за виступ у Клівленді, що його зорганізували 8, 12, 33 і 60 Відділи СУА. Марта Шнеллер. (Христі). Нью-Йорк, Н.Й.
По **25.00 дол.** Епізабет Іванів-Джонес, Арлінгтон, Вірджинія. Марія Стефура, Нью-Йорк, Н.Й. Стефан Мазурок, Філядельфія, Пенн.
По **10.00 дол.** І Уліянець, Мілвоки, Висканзин. Богуслава Гнатів, Нью-Джерзі, Анна і Мартин Панько, Нью-Джерзі, Софія Барусевич, Кергонксон, Н.Й.

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЧКИ У М.

11 Відділ СУА, Трентон, Н.Дж. — Людмила Сердюк: 2 вишивані доріжки, 1 кругла серветка і 6 малих серветок, 6 столових серветок, 2 декоративні макатки і український прапор.

24 Відділ СУА, Лінден, Н.Дж. — Катерина Кернична: Григорій Гарас — "Майстри народного Мистецтва" 18 листівок з видами Львова.

96 Відділ СУА, Дітройт, Міч: 50 комплектів підставочок під склянки проекту Едварда Козака.

5 Відділ СУА, Дітройт, Міч. Евдокія Климишин: 2 серветки, 2 кераміки, 2 дерев'яні писанки.

Наталка Барнер — 1 серветку.

Катря Бевцик — 1 серветку.

Текля Гринчук — 2 закладки до книжок.

Павлина Будзол — 1 серветку і 1 подушечку.

Евдокія Барнич — 2 серветки і 6 закладок.

Текля Кушнір — 5 подушечок, 2 серветки і 4 закладки до книжок.

Складаю сердечну подяку

Ірина Волосянська.

З-поміж сотень музеїв вибрано шістнадцять, де ці семінари мають відбуватися. Половина з вибраних музеїв є в місті Нью-Йорку, решта поза Нью-Йорком (в Олбані, Рочестері, Стонібрук та інші).

Український Музей в Нью-Йорку теж буде місцем двох семінарів (13-го листопада 1979 і 9-го січня 1980 р.). Поруч з такими музеями як Метрополітальний, Бруклінський, Музей Американського Фолкльору. Працівники музеїв, в яких відбуваються семінари, беруть участь у панелях і мають завдання — з'ясувати певні специфічні аспекти діяльності свого музею, Учасники семінарів матимуть, очевидно, нагоду оглянути музей і на власні очі побачити позалаштункову роботу в ньому.

На семінарі 13 листопада етнограф Оксана Грабович, куратор Українського Музею і Зенон Фещак, член його Управи (він працює директором планування виставок в Civic Center Museum у Філядельфії) доповідатимуть про те, як творилася колекція українських народніх убрань, як їх каталогізують та зберігають.

Семінар 9-го січня 1980 року, що теж відбуватиметься в УМ, присвячений справам музейних бюджетів.

Учасники цих семінарів матимуть нагоду з'їсти українські полуденки, за які платять організатори семінарів.

З НАГОДИ

З нагоди вінчання доні Віри Гриценко, членки нашого Відділу, **Христини Гриценко з Ярославом Масним**, яке відбулося 6 жовтня 1979 р. пересилаємо 15.00 дол. на Український Музей, а молодятим бажаємо всього найкращого

Марія Турко
в імені 79-го Відділу СУА, Бостон

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять нашої Найдорожчої Дочки **бл. п. Христі** складаємо 100.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Іван і Марія Оленські, Глен Спей, Н.Й.

В пам'ять нашої найдорожчої сестри і швагерки **бл.п. Христі Оленської** складаємо 100.00 дол. на Український Музей

Аркадія Оленська-Петришин, Володимир Петришин

В пам'ять покійної **Неонілі-Кархут Мечник** складаємо 100.00 дол. на Український Музей

**Стефанія і д-р Григорій Явні.
Уляна і Володимир Дячуки.
Дзвінка і д-р Любомир Явні.**

Замість квітів на свіжу могилу нашого дорогого вуйка **сл.п. проф. Теодозія Ставничого** складаємо 20.00 дол. на Український Музей. Родині Покійного висловлюємо найглибше співчуття.

А. і М. Сваричевські з родиною.

38-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ,
ДЕНВЕР, КОЛ.

ВІДВІДИНИ ГОЛОВИ СУА
ІВАННИ РОЖАНКОВСЬКОЇ.

Голова СУА Іванна Рожанковська гостем 38-го Відділу СУА,
Денвер Кол.

Head of UNWLA I. Rozankowska. A guest of UNWLA Division
38, in Denver, Colorado

В п'ятницю 7-го вересня 1979 р. завітала до нашого далекого Денверу голова СУА Іванна Рожанковська. Це небуденна подія у нас, бо нероздається, що у великих центрах вже всі про нас забули. Того дня відбулася зустріч з управою місцевого Відділу СУА. Зустріч з членками СУА відбулась у суботу в привітній атмосфері при вечері. І. Рожанковську впровадила голова нашого Відділу Дарія Яворівська. Китичкою квітів відзначено нашу дорогу гостю, а другу китичку вручено Анні Гришко, яка понад 50 років є членкою СУА.

Далше вечором проводила з гумором Надія Виннич. Вона представила всіх членок по черзі, зазначаючи яку функцію виконують у Відділі, додаючи при тому кожній дотепну

ОСОБЛИВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ Д-Р ІВАННИ РАТИЧ

Американська Асоціація Професорів Німецької Мови та Інститут Гете широко відзначають осіб, заслужених у плеканні німецької мови. Цього року таким відзначенням нагороджено д-р Іванну Ратич.

У листі, яким повідомляють про призначення відзначення, говориться про особливі успіхи д-р Івanni Ратич у педагогічній праці в ділянці німецької мови.

Екзекутива СУА на своєму засіданні 25 жовтня 1979 року щиро гратулювала д-р Іванні Ратич та привітала її китицею квітів.

Д-р Іванна Ратич є, як відомо, фінансовою референткою СУА і вміло та успішно вміє пов'язати свої професійні обов'язки з родинними та громадськими.

Щиро вітаємо та бажаємо дальших успіхів

заввагу. Після вечері промовляла Іванна Рожанковська. У своїй речевій промові вона докладно познайомила членок з працею та історією СУА від його заснування в 1925-му р. по сьогодні, як теж про плани та стремління на будуче.

В неділю в полудне відбулася зустріч з громадянством в залі української католицької церкви. І. Рожанковська говорила про Український Музей, яким опікується та веде СУА в Нью-Йорку. Цей Музей провадиться, фахово і взірцево, про що свідчили численні прозорки. За короткий час існування здобув собі ім'я одного з найкращих етнографічних музеїв в Нью-Йорку. Відвідало його протягом двох років понад 6,000 осіб в тому більшість чужинців. Це дійсно велике досягнення й успіх!

А рівночасно, яка шкода, що так мало денверців скористало з такої культурної імпрези. Музей потребує експонатів, членів та фондів. Наш Відділ пожертвував на ту ціль 150.00 дол. і на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 50.00 дол. В члени Музею вписалися та зложили членські внески по 25.00 дол.: Дарія Яворівська, Меланія Білоскурська і Марія Фіглюс. Одноразові датки зложили гості на зустрічі 83.00 дол.

Марія Фіглюс
секретарка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл.п. Христини Оленської** на Український Музей зложили 210.00 дол. В тому:

по 25.00 дол. — Оля і Мирон Гнатейки, Віра і Ярослав Криштальські

по 20.00 дол. — Аня і Богдан Бойчуки, Оля і Тарас Гунчаки, Реня і Любослав Гуцалуки, Ірина Стецура, Марта і д-р Богдан Цимбалісті, Рома і д-р Іларіон Чолгани;

по 10.00 дол. — Ярослава і Мирон Гунчаки, Надія і Володимир Нагірні, Оріся і Петро Салаяки;

по 5.00 дол. — Розалія і Ярослав Гавури, Аня і Данило Мохи

Бажаючи вшанувати пам'ять **бл. п. Неонілі Мечник з роду Кархут** складаємо 50.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Марта і Стах Ярош.

Замість квітів на свіжі могили **бл. п. Михайлини Мосори і Адріана Лапичака** складають 30.00 дол. на Український Музей

д-р Богдан і Марта Цимбалісті

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Ковальського**, мужа нашої членки Зені, складаємо 15.00 дол. на Український Музей

89 Відділ СУА, Кергонксон.

ТЕКСТИ ПІД МУЗИКУ

БУДЬ ЗО МНОЮ

(слофокс)

Люблю тебе я від літ, ти — цілий мій світ,
ти — радість і жаль, ти — сміх і печаль.
Ходімо у край наших мрій, любовнику мій,
до зір аж ходім, там вічний наш дім.

Любов — життя наснага і джерело,
в любові зустрічаймо добро і зло.
Яке ж бо радісне наших сердець злиття:
будь зо мною все життя.

Люблю тебе я від літ, ти — цілий мій світ,
ти — радість і жаль, ти — сміх і печаль.

НАД СИНІМ ОКЕАНОМ

Над синім океаном
зустрінемося щорана,
як вийде сонце на обрій.
Послухаєм, як море
із берегом говорить,
чи день віщує нам добрий?

Чи чуєш: немов хтось кличе,
чи чуєш: чайки кирличуть.
Чи чуєш, як шепче вітер:
чи чуєш, як пахне літо?

Чи чуєш, як шум колише,
чи чуєш, як дзвонить тиша?
Чи чуєш удар прибою?
чи чуєш, що я з тобою?

Знайду для тебе мушлю,
що має моря душу —
візьми на спогад про мене:
в ній житиме це літо
і все, що тут прожито,
і мрія наша шалена.

Чи чуєш: немов хтось кличе,
чи чуєш: чайки кирличуть.
Чи чуєш, як шепче вітер?
чи чуєш, як пахне літо?

Чи чуєш, як шум колише,
чи чуєш, як дзвонить тиша?
Чи чуєш удар прибою?
чи чуєш, що я з тобою?

ЛІХТАРІ

(вальс)

Десь далеко є край,
де немає турбот,
де, мов квіти, ростуть доброта і любов,
але шлях у цей рай
крізь страхіття темнот,
що їх досі ніхто не зборов.

Променій, не згасай, моя зірко ясна,
проведи мене в край, де царює весна.

Не зупинять мене
темноти вояки:
там — царівна, що серце мені віддала.
В неї світло ясне,
і горять маяки,
щоб мене не поглинула мла.

Променій, не згасай, моя зірко ясна,
проведи мене в край, де царює весна.

Я до неї іду
понад простір і час —
цілий вік свій іду за промінням зорі;
я її віднайду,
щоб лиш промінь не згас,
щоб не згасли її ліхтарі.

Променій, не згасай, моя зірко ясна,
проведи мене в край, де царює весна.

ПЛАНЕТА КОХАННЯ

(вальс)

Молодь п'яніє в любові
в княжому городі Львові,
будить зо сну
юну весну
в жилах розспівана кров.
Молодь кохає в Торонто,
ах і прекрасний же сон той,
юности час —
серця наказ
— всюди цвіте любов.

Планета кохання —
наша стара земля —
і щастя й страждання
щедро всім розділя.

Планета кохання
ласки дарує мить.
Для щастя й страждання
треба когось любити.

Будьмо багаті весною,
вийдім з душею ясною
в зоряну ніч,
щоб віч-на-віч
все розказати без слів.
Будьмо закохані палко,
щастя ж бо прагнемо змалку,
по всій землі
мрій кораблі
хай рознесуть наш спів.

Планета кохання —
наша стара земля —
і щастя й страждання
щедро всім розділя.

Планета кохання
ласки дарує мить.
Для щастя й страждання
треба когось любити.

1972

Мистці Петро Мегик і Михайло Осінчук
Artists P. Mehyk and M. Osinchuk

Українська громада Філядельфії, на думку декого, не дуже прославилась, як культурний центр. Та все ж ніхто не може відібрати їй тієї заслуги, що тут уже

більше як 25 років існує Мистецька Студія (у власному будинку) і виходить журнал "Нотатки з мистецтва" (ось уже 19-те число!). Можливо, що це вже не так заслуга цілої громади, як однієї людини в ній — маестра Петра Мегика, або гурту, що біля нього створився.

І от тепер настав час йому за те поклонитись. 80-ліття мистецької праці. Бож усе це діялось на наших очах, а може й при деякій нашій "співучасті". До Студії ходили наші діти й внуки, а мистецьке оформлення естрад чи афішів таки піднеслося за той час.

Довгий час ми були сусідами — Союз Українок Америки і Мистецька Студія. На тому користав журнал "Наше Життя", бо все можна було в Студії замовити рисуночок або порадитись щодо оформлення сторінки. Аж урешті прийшла нагода віддячитись їм.

Десь у 50-тих рр. привезли нам із лісу корінь калини. Таки нашої стародавньої, в піснях оспіваної. Це було в осінніх місяцях, саме тоді, коли в Філядельфії відбувався Окружний З'їзд. Чому не зробити нам невеличкої церемонії? У програмі З'їзду знайшлася така точка, як "садження калини". Зійшлися всі учасниці в невеличкому городі, незабутня Олена Лотоцька сказала зворушливе слово, всі ми заспівали пісню про те, що її колись "підіймемо" і полляли її нашими сльозами. А наша незабутня Марія Горін із Мілвілу навіть склала вірш на цю подію.

І виросла наша калина на славу. Зашелестіла буйним листям, зацвіла білим квітом. І кожного року співали ми біля неї з нагоди нашого Окружного З'їзду. Нарікали на горобців, що випивали ягідки ще тільки злегка зачервонілі. Аж одного дня знайшли інших охотників.

До нашого будинку задзвонило двоє дітей. Дівчинка більша і менший хлопчик. Кажуть, що прийшли по калину.

— Яку калину, — питаємо. — Навіщо її вам?

— Казав професор, що ви маєте таке зелене листя, таке листя, що зветься калина. Маємо його малювати.

— То кажіть, що ви з Мистецької Студії... Чому маєте його малювати?

— Бо тепер листопад і треба щось таке малювати. Щось таке стрілецьке...

І от повели ми діток до нашого куща, допомогли їм нарвати листя (квіту й ягідок уже не було) і провели їх до Студії, щоб не розгубили по дорозі. Раділи ми, що наша калина послужила їм своїми

Петро Мегик: Пальма цвіте — олія, 1973 р.

P. Mehyk: Blooming palm plant — oil, 1973

Кущ калини перед Домом СУА у Філадельфії
Kalyna bush in front of the UNWLA headquarters in Philadelphia

гілками і закріпилась у їхній пам'яті.

А друга нагода трапилась незабаром. Студія перестала вже рисувати предмети чи квіти, а перейшла до людського обличчя. І наша сусідка, давня емігрантка, пожалілась нам, що її хочуть у Студії "малювати" Але вона не дасться!

За кілька днів це виявилось. Студія дійсно потребувала моделей, які позували б. Як говорив проф. Мегик, старе обличчя учням далеко легше нарисувати, як молоде. І він навіть просив нашої допомоги в цьому. Може котрась бабуня прийшла б на годину-дві й посиділа б перед дітьми? Адже нічого злого їй не станеться! Цей труд їй Студія оплачуватиме, а потім бабуся побачить себе в тих рисунках!

Але де там! Наші членки боронились з усіх сил від таких пропозицій. Хоч ми доказували їм, що дядько з сусідньої вулиці ходив до Студії позувати і хвалив собі ті виступи, то це нічого не помагало. Адже всі знають, що старий любив чарку, казали, і пан професор його завжди почастував. А ми не підемо. Щоб оті крикливі дітиська з нас кепкували? Ні, цього ніколи не буде!

Аж нарешті опір переломився. До дому СУА приходила прибирати старенька Юзя (прізвища її не пам'ятаю). Звали її Брошкою тому, що вона так з американська називала знаряддя своєї праці, тобто щітку, якою орудувала. І так наша Юзя за лагідним вмовлюванням нашої Олени Лотоцької і проханням проф. Мегика дала намовитися. І вже незабаром на мольбертах учнів зарисувалось обличчя Юзі Брошки.

*Петро Мегик: Портрет О. В. — олія 1969 р.
 P. Mchyk: Portrait of O. W. — oil, 1969*

Ніна Климовська. Портрет Юзі
Nina Klymowsky. Old women.

Репродукції картин з "Нотаток з Мистецтва"

РЕПРЕЗЕНТАНТКА "НАШОГО ЖИТТЯ" НА БАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

СФУЖО і СУЖА в суботу 17-го листопада влаштовують традиційний уже Баль української преси, на якому буде переведений конкурс на Кралі і Князівен української преси.

Цього року "Наше Життя" репрезентуватиме **Марта Анна Шраменко** з Кліфтону. Середню школу вона закінчила в Кліфтоні, а вищу розпочала в Ратгерському університеті, в Даглес каледжі (Douglass College), де студіює економію. Завдяки своїм здібностям, кмітливості та праці закінчить цей факультет замість чотирьох років за три. Але ж Марта не тільки студіює, вона також знаходить час на працю в Пласті (Станиця Пассейк) та в Українському Студентському Клубі, Нью Бронсвік. У 1976-77 роках вона вчила третю класу Школи Українознавства в Пассейку, була отже членом учительського складу цієї школи. Ще й досі крім своїх університетських, пластових та студентських занять час від часу заступає вчителів у 5-

ій і 6-й класах Школи Українознавства.

Наша представниця не тільки володіє дуже добре в слові й письмі українською й англійською мовами,

але знає теж французьку та еспанську.

Зацікавлення Марти Анни широкі. Вона любить класичну музику, а в образотворчому мистецтві найбільше цікавиться графікою. Залюбки вишиває, любить читати белетристику і книжки з історії європейської цивілізації.

Систематично читає українську періодичну пресу, зокрема "Наше Життя", "Жіночий Світ", "Юнака", "Свободу" і "Новий Шлях"

Як розказують нам, Марта радо допомагала в культурно-освітній діяльності Союзу Українок, довголітньою й активною членкою якого є її мати Ірина Шраменко, до речі українська поетка Ірина Дибко. Треба думати, що крім вроджених здібностей, середовище, в якому Марта виховувалась, мало вплив на її зацікавлення, про які вище згадано.

На Баль Преси буде товаришити Марті Олег Сохан, студент Принстонського університету, де він студіює кібернетику.

У. П.

Таке суворе обличчя літньої жінки, обгорнуте в хустку. Краці з цих рисунків знайшлися на кінцевій виставці, а одне з них дісталось до "Нашого Життя"

Та не завжди наша співпраця проходила гармонійно. Траплялись непорозуміння, а то й деяке конкурентційне напруження. Це сталося тоді, коли почали виходити "Нотатки з мистецтва"

Журнал "Наше Життя" друкувався в друкарні "Америку" Тут ми вже мали засиджене місце і прихильних нам друкарських працівників. Були складачі — Візнер, Степан Микитка і Роман Швед, були метрампажі Філько Рудакевич і Степан Яремко, були "пресмени" Дмитро Гонта і Михайло Феркуняк. Хоч треба було не раз натискати на виконання, то якось можна було втримати реченець виходу числа. Як відомо, кожна друкарня має пильні і менш пильні замовлення і любить їх пересувати. Але за допомогою значків (майже всі друкарні збирають поштові значки), а редакційна кореспонденція їх нам приносила доволі багато, ми старались настроювати їх корисно для себе.

Аж тут стали друкуватись "Нотатки з мистецтва" Це ж неабияка конкуренція! Мистецький журнал із дбайливо виконаними репродукціями, заставками, кінцівками та ще й кольоровим вкладом! Хоч виходив неперіодично, проте більший об'ємом, на гарному папері, вражав усіх якістю свого виконання. А друкарі — залюблені у своїй професії. Нічого дивного, що "Нотатки з мистецтва" їх полонили. Тому настав час, коли вже ніякі реченці чи поштові

значки не помагали. Вся увага була звернена на новий журнал.

Та найбільшою перешкодою був сам редактор журналу, проф. Мегик. Коли починав друкувати журнал "Нотатки з мистецтва", то він — як ми казали — днював і ночував у друкарні. Хоч і не стояв біля машини, а ходив по друкарні, пильно слідкував за тим, що діється. Ніяке пересунення, ніяка бліда буква не проходила мимо його уваги. А при тому забалакував із кожним, жартував і розказував різні пригоди. Як це все вмів разом получити, сама не знаю.

О, то було грізне суперництво! Коли б так "Нотатки" були кварталником, то ми пропали б зовсім з нашими реченцями. А так треба було погодитися з тим, що раз у році для "Нашого Життя" виринала така перешкода. Тоді ми бурмотили, скаржились, нарікали, але розуміли, що друкарня переживала "мистецьку гарячку" А нагородою для нас були тут і там кліші з картин, що їх редакція "Нотаток" нам позичала.

Отакі думки приходять нам з нагоди цього ювілею. Може, скажете що тут більше написано про Союз Українок Америки й "Наше Життя", ніж ювілята й його поле діяльності? Може, й ваша правда. Але про те вже багато написано у нашій пресі. А ми згадуємо з радістю тих кілька моментів нашої співпраці, що лучили нас із тією винятковою людиною. В них міститься наш ювілейний привіт. На все добре маестро!

Л. БУРА

**ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК ОКРУГИ
ДІТРОЙТ, ЯКІ ВСТУПИЛИ ДО ВІДДІЛІВ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ НА
ПРОТЯЗІ 1978 і 1979 РОКІВ.**

До Відділу 5-го вступили: Марія Матраль, Наталя Ньюман.

До Відділу 23-го вступили: Марія Голас, Барбара Шимко, Марія Гуменяк, Марія Рибак, Марта Сулова, Ольга Ключь, Ніна Сухарська, Анна Родницька, Марія Куртис, Павлина Косаренко, Софія Карпюк, Марія Кінаш, Михайлина Перецька, Емілія Іваніш, Нелі Нипюк, Марія Карпак, Марія Ціко, Ева Грицай, Мелянія Грицай, Анна Марців, Євгенія Сенюх, Марія Камінська, Анна Ігелська, Люба Стека, Лілія Петрашук, Ольга Терлецька, Люба Петрик, Анна Вирста.

До Відділу 26-го вступили: Марія Яблінська, Марія Гуран, Дора Пясецька, Юлія Осадчук.

До Відділу 37-го вступили: Пет Грін, Марія Куртис, Марія Пелех.

До Відділу 45-го вступили: д-р Марія Балтарович, Мирослава Цап, Люба Калимон, Дарія Конюх, Слава Косак, Ірена Кисіль, Люба Левак,

3 НАГОДИ

3 нагоди 40-ліття подружнього життя наших батьків **Марії і Володимира Барагурів** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Дзвінка і Іван Брикович з дітьми

Щиро вітаємо Високошановних **Марію і Володимира Барагурів** з 40-літтям їхнього щасливого подружжя

Редакція "Нашого Життя"

Марта Шехович, Ева Суровець, Анна Бігун, Стефанія Король, Наталя Мордованець.

До Відділу 53-го вступили: Олюнька Конюх, Софія Савка.

До Відділу 63-го вступили: Марія Зубаль, Анна Коваль, Марія Чорній, Марта Тимчук, Мирослава Брездень, П. Ключко, Ева Івасютяк.

До Відділу 80-го вступили: Розалія Лозовчук, Юлія Гинді, Флоренц Пекайзер

До Відділу 95-го вступили: Оля Лісківська, Катерина Козар, Дарка Федорів, Анна Терлецька, Христина Готра.

УСМІХНИСЯ

МОЯ РОБОТИХА

Гумореска

Я сконструював роботиху. Відповідно їй запрограмував, і почала роботиха діяти — будила мене, подавала пантофлі, доки я вмивався, на столі вже стояв сніданок.

Роботиха купувала, носила з крамниць і базару продукти. Варила, мила, прибирала в квартирі, вибивала з килимів пил, тягала в пральню білизну. Я посилав її по свіже пиво або за модними шкарпетками. І вона, оббігавши крамниці, все діставала і приносила.

Коли я, прийшовши зі служби, плюхався на канапу, роботиха подавала мені газети і журнали. І поки я їх читав та дрімив, вона, щоб не розбудити мене, ходила навшпиньках.

Якось, ідучи на роботу, замовив їй купити три мішки картоплі та мішок капусти.

Вертаюся додому і — о, жах! Під мішком картоплі, якого роботиха витягла на собі на п'ятий поверх, лежала купа холодного металу. Не витримала бідолаха навантаження, перегоріло реле, і все. Оглянув я свою колишню вірну помічницю і переконався, що відновленню вона не підлягає. Згріб у мішок все те, що називалося роботихою, і віддав школярам на метало-брухт...

Нової роботихи створювати не став. Надто складно і важко... Я вирішив одружитись.

"Наше Слово" ч. 44.

ВАСИЛЬ ХОМЧЕНКО

ЯК ЗАПОБІГТИ ЩОБ ЧЛЕНСТВО НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕ ЗМЕНШУВАЛОСЯ

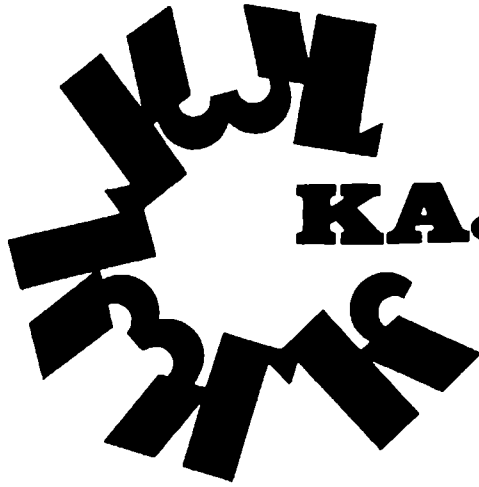
Усі українські організації стоять перед загрозою, якщо не самоліквідації, то перед постійним і загрозовим зменшенням членства, бо старші відходять, природний приріст дуже малий, а нової хвилі ДіПістів з України теж не видати... СУА старається запобігти цьому прикрому станові речі як тільки може: вже створено різні роди членства. Отож маємо крім звичайної членки, тобто тої працювитої пчілки, ще й паперову членку, тобто трутня, який, як нам каже ексекютива-матка, теж має певну функцію. Маємо почесну членку, це та, що колись дуже трудилася для нашого організаційного вулика, але вже більше не може. Ну, а тепер щось нового, це вільна членка. Чого від неї треба сподіватися, ще самі не знаємо.

Всі ті членки приходять але й відходять, а для постійного зросту організації потрібні такі членки щоб ніколи не відходили! Нам потрібно ВІЧНОЇ ЧЛЕНКИ! Це зовсім серйозна пропозиція. Кожна звичайна членка, що бажає стати вічною членкою може скласти на спеціальний фонд 200.00 дол. і процент з тих грошей може заплатити їй вкладку на віки вічні! І таке членство може забезпечити організації вічне існування!

Отож моя пропозиція, щоб наступна Конвенція затвердила проєкт вічного членства, а ручаюся, що при відповідній кампанії ми будемо мати забезпечену фінансову базу.

Не знаю тільки як зробити, щоб вічні членки передплачували "Наше Життя"

РОМА ДИГДАЛО

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА—АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

• Всесоюзна фірма "Мелодія" випустила пластинку із записом пісень у виконанні тріо Мареничів: сестер Антоніни і Світлани та їхнього брата Валерія. П'ять років тому Мареничі виступили з першим самостійним концертом у ріднім місті Луцьку. Після успішних виступів у Києві і Москві тріо Мареничів стало окремим ансамблем Волинської філармонії. За короткий час існування ансамбль Мареничів став дуже популярним. Антоніна, Світлана і Валерій Мареничі це співаки, музики та збирачі пісенних скарбів Волині. В їх репертуарі багато віднайдених, забутих пісень.

• Вітольда Проців, мистецтвознавець і педагог, є автором підручника для дітей першої класи "Образотворче мистецтво" який вперше вийшов на Україні у видавництві "Радянська школа" в 1971 р. Підручник уже витримав три перевидання, а в 1974 році був перекладений на російську мову. В 1972 р. В. Проців видає такий же підручник для учнів другої класи (вже тричі перевиданий), а в 1978 р. у співавторстві з М. Кириченком та К. Щербаковою випускає "Образотворче мистецтво" для перших-третьох клас. Крім того, в 1976 вийшов її посібник для вчителів, що навчають малювання в початкових класах п. н. "Уроки образотворчого мистецтва в першому класі" Мистці і педагоги дуже похвально висловилися про ці книги. В. Проців постійно проживає в Коломиї.

ІНДІЯ

• 69-річна монахиня Мати Тереса отримала цьогорічну Нобелівську нагороду миру за свою віддану працю серед найбільшого населення Індії. Мати Тереса є основицею чину сестер Місіонерок Милосердя, який від 1948 року працює серед найбільшого населення. Сестри провадять сиротинці, шпитали та доми для молоді. Нобелівський комітет ствердив, що боротьба з убозтвом є однозначною з

боротьбою за мир у світі. Грошову винагороду в сумі 190.000 Мати Тереса плянує використати для дальшої розбудови домів для безпритульних та для прокажених.

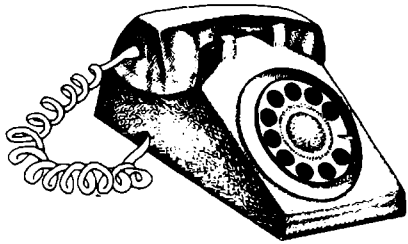
КАНАДА

• У Торонто відбувся "Музичний вечір", на якому талановита 15-літня Ліда Базилевич виконала на скрипці твори Ф. Шуберта, Г. Тартіні, М. Ільчука і П. Сарасате. Виступи скрипачки були переплетені піснями у виконанні співачки Оксани Макогін, яка проспівала твори Моцарта, Скарлаті та арію із "Запорожця за Дунаєм" Гулака-Артемівського. О. Макогін співає у квітеті "Верховина" та студіює спів у найкращих педагогів голосу в Торонто.

• 1-5 серпня ц. р. відбувся в Гамілтоні, Онтаріо, 38-ий З'їзд Союзу Українок Канади. Головою на наступну чотирирічну каденцію вибарно Надію Боднар з Едмонтону. З'їзд проходив під кличем "Дитина — скарб народу"

США

• Дітройт. У галерії ЕКО відбулася восени ц. р. виставка української мисткині Лярисі Гіби, яка постійно живе в Румунії. Л. Гіба виставила ряд ручно тканих килимів, які відтворюють в півабстрактній або реалістичній формі її світосприймання. Килими названі "Трипілля", "Осінь", "Триптих", "Середньовіччя", "Ніяґара", "Когут" і т. п., виконані технікою "haute lisse", яка полягає на уживанні малого числа тонких ниток на просторі одного сантиметра. Ляриса Гіба є випускниця Інституту Мистецтв у Букарешті. Її праці знаходяться в мистецьких колекціях у цілому ряді міст у Румунії, як також у Міляно, Венеції, Монреалі, Лондоні.

Тільки між нами і телефоном ...

АКАДЕМІЇ, АКАДЕМІЇ, ПАНАХИДИ І ЩО ЩЕ?

Тому п'ять років я була свідком такої події: люди виходили з церкви, а один місцевий діяч, референт імпрез, пан К. голосно запрошував наших знайомих:

— Відразу прошу йти до залі на академію! Всі обов'язково — на академію!

— Вибачте, пане К., — сказав мій знайомий — алеж бачите, що ми з дітьми, а дітям не місце на академіях!

Тут пан К. розхвилювався:

— Яке ж краще місце для виховування молоді? Саме на академіях. Учатися про минуле, про наших героїв, про наші жертви!

— Пане К., як батько й виховник тверджу, що дітям нижче 14 років нема місця на академіях, ні доповідь не є для дітей, ні така програма!

— От тепер бачимо, куди котяться наші молодечі організації, якщо мають таких мудрих виховників, — крикнув на це пан К.

Проминули кілька років, пан К. уже не влаштує сам імпрез, тільки дивиться на них дуже збоку. Недавно відбулася ще одна з наших славних академій. Зустріла я пана К. і питаю, як вона пройшла.

— Ех, пані Любо, пощо людям ці академії? Їх найбільше потребують голова місцевого комітету й кілька старших осіб, що привикли до них, або ще не мають багато зайнять... Вдесятеро перетертий і

повторюваний "реферат" вічно ті самі деклямації і якась музична точка — чи це єдиний спосіб віддати шану нашим героям? І це має вдоволяти людей, які мало турбуються українською культурою, яких діти чи внуки по-українському не говорять? Одним словом, це обдурювання себе, або "шопка" як казали галичани!

Мене заскочила така переміна в поглядах пана К., який збоку побачив, як ці наші "академії" виглядають і який ефект вони творять.

Пан К. далі розповідав, що він остаточно змінив свій погляд ще після дискусії з групою наших активних професіоналістів, які всі дозрівали вже тепер у різних аспектах українського життя. Ніхто з них не мав позитивних відгуків чи споминів про "академію" за часів своєї юности. Всі вони твердили, що ці стереотипні і часто не на високому рівні академії дуже відштовхують нашу мододь.

На другий тиждень я хотіла дещо перевірити. Я запитала групку з молодечої організації, що "брала участь" в одній зі згаданих академій, кому вона була присвячена? Мені не зуміли точно відповісти. Сказали: — так, як минулого року, така як всі інші — присвячена якимсь померлим. — Один відважніший сказав: Панахида, чи академія — яка різниця? Це все, що українці вміють робити!

Коли я роздумувала над цим, то пригадала собі нарікання моїх знайомих, що в їхніх місцевостях правлять панахиди і в день народження Шевченка і на 22-го січня навіть! Все і всіх поховаємо, а що ж тоді залишиться живе, що даємо живим? Та й академії (з поясненнями і дефініцією — в пам'ять померлих) — чи це спосіб вдержувати молодь при нашій спільноті, чи спосіб скоріше всіх поховати?

Любов Калинович

Докінчення: КАЛЕЙДОСКОП

• Нью-Йорк. З. XI. 1979 в Українському Інституті Америки відбувся західом Товариства українських інженерів Америки панель на тему "Жінка в науково-технічній професії" Участь в панелі взяли: інж. Дарія Мосора-Франкен, мгр. Ганна Квітка, мгр. Оля Повзанюк.

• Пенсильванія. У приміщенні коледжу Непорочного Зачаття відбулася у вересні виставка картин мисткині Лесі Гонти-Терлецької. Виставлено 53 праці виконані олією, акварелею, пастелею, гвашом, тушом і вуглем. Картини переважно реалістичні з нахилом до експресіонізму. Картини зображують краєвиди, хоч було виставлено і декілька портретів. Леся Терлецька студіювала в Українській мистецькій студії у Філядельфії, в Мистецькій школі філядельфійського музею та у відомої малярки Енн Болбирні.

МУЗЕЙ ВИПУСКАЄ РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Здано до друку серію різдвяних карток роботи українських митців Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Аркадії Оленської-Петришин, Петра Холодного і Михайла Черешньовського; також у серії будуть три репродукції ілюстрацій із "Ізборника Великого Князя Святослава Ярославича 1073 року" Картки мають бути готові на початку листопада.

ДЕ НАШІ "РОЖЕВІ ПАНІ"?

Кожного дня я бачу їх і слідкую за їхньою справді жертвенною і не завжди приємною працею. Це власне ті "рожеві пані" (pink ladie's") і "дівчата — як цукерки" ("candystrip girls") — добровольці у місцевих лікарнях. Сотки годин, десятки днів проводять вони поміж хворими, поміж німічними старими людьми, — завжди усміхнені, готові до розмови, до вислухання нарікань, до допомоги. Вони приносять до кімнат журнали та книжки, роздають меню, помагають у перестеленні ліжок, у чищенні кімнат та лазничок. Перш усього, однак, вони своєю присутністю дають усім тим хворим і нещасним почуття, що хтось цікавиться ними, що хтось хоче добровільно їм допомогти та дати трішки тепла і серця. І я повна подиву для цих жінок у рожевих жакетах та до тих дівчат у веселих суконках в рожеві паски, що розвеселяють своєю появою сумні шпитальні кімнати. Особливо подивляю цих молодих дівчат, які після школи чи в суботу-неділю віддають на таку працю свій вільний час та ще і не вимагають винагороди. А вони — частина цієї американської молоді, на яку ми постійно ремствуємо, що вона пуста, матеріалістична, неморальна і що має такий поганий вплив на наших дітей. Ми також готові до критики американських жінок, особливо за їхню плиткість у підході до життя. Але ми і наші найближчі бачимо до якої самаританської праці вони здібні та не раз самі відчуваємо те тепло, яке вони стараються давати, день-у-день неділя чи свято, рік за роком... А втім знаємо, що в цілій Америці роїться від харитативних організацій, жіночих та інших, яких головною ціллю є

поміч хворим та німічним.

А в нашій спільноті? Чи займається хтось послідовно українськими хворими, старими, саїтними? Хто, крім найближчої родини або приятелів, відвідує їх усіх, хто приносить їм щоденно усміх, розраду, журнал або страву? А вони — особливо ті старші віком хворі часто відчувають свою самоту більше, як всі інші, бо ж їх відділюють від довкільного світу інша мова, інші звичаї, інші переживання. Цікаве, що при цілій активності нашої спільноти на нових місцях поселення та при цілій тенденції засвоювання і наслідування американських звичаїв і організацій у нас досі ніхто не зорганізував опіки над хворими і старими. Тут і там зачувається про спорадичні випадки таких акцій (відвідини, коляда ітп.) — але послідовної, щоденної помічі українським хворим і німічним ми досі не маємо та ні одна організація і ні одна церква тим поважно не займається.

Чомусь саме тепер в листопаді, як щораз важче відшукати між живими свідків Листопадового Зриву, думаю особливо про те. І пересувається у думках довгий ряд тих славних колись УСС-ів, які останній період свого життя перебули тут серед нас — саїтні, хворі, забуті впродовж 364 днів року. Але один раз саме на 1-го Листопада ми витягли їх із забуття, ставили у перший ряд почесних гостей і деклямували про їхнє героїство, про їхню службу батьківщині, про вдячність народу. А як голосно та зворушливо співали ми їм опісля на прощання із цього світу "Вічная Память"

ПІСТ

Літом цього року відвідав "королівську" Канаду, точніше далекий Едмонтон, знаний і популярний колись фейлетоніст "Нового Часу", Федь Триндик (псевдо). В 1945 році він був насильно вивезений з рідними лемками на "земє одзискане" і там довгі роки не мав жадного контакту з українським друкованим словом.

Пригадую собі той час, коли в 60-их роках він нав'язав зі мною листування, то у першому вже листі просив мене (під милість Божу!) вислати йому хоч би одну якусь українську книжку!

"Тільки на початок (писав) попрошу щось таке "неутральне", не заангажоване, ну, наприклад, підручник годівлі кріликів, плекання бджіл, або найкраще таки — молитовник! У нас, щоправда, тепер ніби відлига, але по відлизі можуть ще настати приморозки, отже Ти розумієш..."

У другому листі сповіщає з неприхованою радістю, що якийсь земляк з Бельгії вже мене випередив і обдарував його "першим українським друком":

"Ти уяви собі: приходить мені з пошти товста конверта, а в ній — три катехізми українською мовою! Цей день, а припало воно під Великдень, був для мене найрадіснішим, від десяти років, святом Воскресіння"

Далі описує мій приятель, як то він із молитовним жаром перших християн з римських катакомб кинувся вивчати всі заповіді Божі і церковні, всі гріхи головні і правди віри... "Все те (пише) в мене призабулося, пам'ятав лише вперто чотири останні обов'язки християнина перед смертю, речі, які в умовинах мого існування завжди були гостроактуальними..."

"А тепер (писав) читаю ці катехізми вдень і вночі, потихо і наголос, милую очі почерком рідної кирилиці, насолоджуюсь самим звучанням рідного слова, що бренть мені в ухах, ніби архангельська музика! Так, бачиш, випостився чоловік і такий голодний став рідного друкованого слова!"

Прийшло мені на гадку, що такий "великий піст" придався би неодному з наших "нечитайлів" в екзилі...

Ікер.

СПОГАДИ — ВІЙНА І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Продовження

ПЕРШИ ДНІ ВІЙНИ

II

Проголошення мобілізації застало нас у Туровці на Полтавщині. Я знала, що згідно з мобілізаційним пляном Василь був призначений головним лікарем польового запасового шпиталю. ч.188., себто такого шпиталю, що навіть на фронті розташовується тільки по містах і пересувається залізницею. Та серце чогось стискалося в мене важким передчуттям. Адже я знала війну і бачила весь її жах. А можливо, це було несвідоме передчуття того, що ми вже ніколи не зберемось всією родиною в нашій Туровці, передчуття якоїсь хмари, що насувалася здалека.

— Що з тобою? — питав Василь. — Всі кажуть, що війна більш 3-4 місяців не протягнеться. Брати твої штабовці, я теж в окопах сидіти не буду. Ну, чого? Не пізнаю тебе!

Я намагалась скинути з себе цей настрій і не могла.

На третій день Василь виїхав. На селі чувся плач і лемент, а в той же час кипіла робота. Було по жнивах, люди намагалися звезти хліб із поля, щоб забезпечити тим родину. Ночі в липні короткі і тому працювали з ліхтарями. Був якийсь гарячковий неспокій у всьому, й може цьому приписати цю незначну пригоду, що трапилась із нашим собакою.

Був у нас песик із породи ямників Нокс. При від'їзді Василя я поїхала, як звичайно, відпровадити його в степ. Нокс поїхав із нами, але коли ми спинились у степу, щоб залишитись, він запротестував. Хапав мене за ноги і вимагав, щоб я їхала з Василем, видався до Василя, немов за підтримкою. Бідне сотворіння не могло заспокоїтись... Коли він врешті побачив, що наше рішення невідкличне, ліг передо мною впоперек стежки. От, нехай хтось скаже, що у тварин немає передчуття!

Приблизно за два тижні Василь виписав мене до міста О., де формувалось п'ять шпиталів, в тому 188 запасовий, в якому Василеві судилось перебути цілу війну. Але тепер я його майже не бачила. Він любив усяку організаційну працю і мав до неї хист.

Та скоро по моему приїзді трапилась дуже прикра пригода. Всі ті шпиталі і їх головні лікарі підлягали шефові-лікареві, якому надано права командира бригади, тоді коли всі інші, між ними й Василь, мали рангу полкового команданта. Цей наш шеф-лікар не був дуже акуратний у грошових справах, до того задиркуватий і нетактовний.

Непорозуміння між ним і Василем зайшло через сіно, яке Василь закупив для свого шпиталю у більшій кількості на сінники. Шеф-лікар зажадав, щоб йому частину з того віддупити, бо вфн не міг сіна дістати. Коли це сталося, Василь зажадав у нього розписки на одержання тієї кількості, а коли її не було, сам по неї зголосився. Шеф-лікар на те недбало відповів:

— Що ви з такими дурницями до мене лізете? Я йду зараз на обід до губернатора, формую п'ять шпиталів, а ви зовсім не розумієте ситуації.....

Це був, звісно, натяк на те, що Василь повинен би "зам'яти" справу і не клопотати його такими "дурницями" Іншими словами, треба було за це сіно заплатити до шпитальної каси або пофальшувати квіт. Далі Василь мало що пам'ятав. Перед очима в нього пішли якісь червоні плями і він тільки прошепотів:

— Моїчи, дурню, бо зараз наб'ю пику!

Той кудись зник, а Василь взяв візника і приїхав додому. По виразі його обличчя я побачила, що щось сталося, але не питалась, бо знала, що він сам мені скаже.

І справді, поволі з перервами пригода вийшла наверх. Та не встиг він цього докінчити, коли задзвонив телефон і Василя покликали до гарнізонного начальника. Там йому з'ясували, що шеф-лікар не знайшов нічого кращого, як внести скаргу на Василя, який, мовляв, образив його. А що він тепер у чині бригадного командира, а Василь лиш полкового, то справа виглядала погано. Шеф гарнізону, що був зарозумілим полковником артилерії, вимагав, щоб Василь шефа-лікаря перепросив, інакше він віддасть справу до військового суду. Дав Василеві до другого ранку часу до надуми і з таким вислідом Василь повернувся додому.

Я подзвонила до брата у Москву, що був військовим правником. Він не міг мене потішити. "За образу начальства під час війни присуджують від 6 років тюрми аж до розстрілу", сказав. І це все через дурну посвідку за 40 рублів? Та воно сталося й на те не було ради.

Я знала Василя й розуміла що він ніколи шефа-лікаря не перепросить. Тому й не зачіпала вже цієї теми. Ми не спали всю ніч. Щоб не повертатись до неї думками, я читала вголос "Пригоди Шерльока Гольмса" 08-мій год. ранку Василь одягнув парадну уніформу й поїхав до гарнізонного. Я вперто уникала якоїсь поради, але при виході він сам спитав мене:

— Що ти зробила б у такому випадку?

— Не перепрошувала б... відповіла я тихо.

Продовження на ст. 21

ЗУСТРІЧ 3 БРУКЛИНСЬКИМ ГЕРМІТОМ

У липні на Івана Купала минуло 30 років, як ми — моя Мама, ми обоє і наша маленька доня причапили до бостонської пристані гостинної землі Вашингтона. Але це зовсім нецікаво — тисячі наших скитальців покидали Європу і їхали в невідоме, однак в нас з тим в'яжуться дуже цікавий спомин.

Був чудовий травневий ранок у Мюнхені, як я вийняла, як щоранку, з поштової скриньки на фіртці "Ді ноіе Цайтунг" На першій сторінці світлина дивовижного чоловіка з бородою майже до пояса. Заголовок "Бруклін Герміт" Починаю читати і біжу до чоловіка зі словами.

— "Бачиш, ти хочеш їхати до Америки. Подивися! то хіба тільки в Америці такі дива трапляються" (я хотіла їхати до Канади).

— Що таке? питає мій чоловік.

Читаю, що в Брукліні, Н. Й. в травні 1949 р. якась жінка повідомила поліцію, що в домі під числом 102 А Нассау Еве. є замурований у помешканні чоловік. Поліція розбила стіну і справді знайшла молодого мужчину з довжелезною бородою, який називався Павло Макушак.

— Боже! та ще й до того українець — догадуюся.

Дальше написано, що в кімнаті і від цього чоловіка був такий страшний сморід, що поліціанти мусіли вдягнути маски. Взяли його на психіатричний відділ у шпиталі. Дальшої історії ми не знайшли у пресі.

Приїхали ми до Америки — Бруклина, де жив наш спонзор. Немає куди дітися, у нього маленьке помешкання. Як усі інші "грінори" почали ми від шукання праці і мешкання. По десяти днів я почала працювати, але мій чоловік тижнями був без праці, а мешкання теж не видно. Аж одного дня пішов він з дитиною до парку, підходить до нього старший пан і питає у польській мові: "пан шука мешкання?"

— Так! а Ви може знаєте де є вільне мешкання?

— Знаю, але не знаю чи ви схочете там мешкати, бо там жив той "Бруклін Герміт", і ніхто не хоче там винайматися.

Мій чоловік зрадів надією і попросив адреси.

Пішов до господаря, і справді він українець, родом з Тербовлі — кравець.

Запровадив мого чоловіка нагору і оповідає історію свого сина. Ще у 1939 році, як "вибухла" війна в Європі, його жінка намовила сина Павла, якому було тоді 25 років, що його сховає, щоб не взяти до війська. Вони втратили першого сина, який, захворівши на тиф, в гарячці вискочив крізь вікно і забився, і тепер боялася, щоб не втратити другого. Син Павло був тоді студентом колюмбійського університету. Мабуть думав, що війна скоро скінчиться і дав себе заховати. Мама вимурувала з цегол стіну у маленькій кімнатці залишаючи тільки маленький отвір, щоб подавати їжу і забирати посуд.

Ціле мешкання на третьому поверсі було велике, складалося з 5 кімнат з лазничкою. Льокаторам на другому поверсі вимовила мешкання, а чоловікові сказала, що Павло поїхав до Канади. Чоловіка не допускала до мешкання, і він жив в кімнатці за своєю кравецькою робітнею.

Павло взяв зі собою велику кількість книжок з ділянки економії та підручники чужих мов і там студіював.

Минали літа. Війна закінчилася, але мама синові про це не сказала, тільки дальше держала його у сховку.

Аж у 1949 р. почала себе дуже зле почувати, просила сусідку, щоб давала синові їсти і показала їй, де він захований. Сусідка не хотіла вірити, що це можливе, але переконалася, коли почула, як на голос мами він відозвався. Мама сказала йому, що сусідка буде давати йому їсти. Мама пішла до шпиталю, а сусідка до старого Макушака.

— Чи Ви знаєте, що Ваш син Павло нагорі замурований?

— Що Ви таке говорите — він у Канаді!

— Ходіть нагору і побачите.

Макушак прямо не хотів вірити, але син відповів на його голос.

Як уже знаємо, покликали поліцію і його забрали.

Згодом оповідали нам сусіди, що Макушакова доробилася великого майна торгуючи домами, але вбиралася в лахміття і перев'язані шнурком гальоші і виглядала як жебрачка. У шпиталі знайшли у її кількох спідницях тисячі доларів.

Не вийшла вона вже зі шпиталю, там і померла.

Мій чоловік оглянув помешкання, яке було у жахливому стані, але можна було привести його до порядку і винайняв його, з тим, що дві кімнати від вулиці, господар застеріг собі для себе.

Десять днів працював мій чоловік зі своїм швагром над цим мешканням і щойно тоді привів мене до нього. Мешкання було гарне, просторе і найважливіше з великою лазничкою.

Впровадилися ми до нього, а господар до своїх двох кімнат.

За кілька тижнів каже нам, що його син Павло вертається зі шпиталю домів і буде мешкати з ним.

Як ми будемо жити з варіятом в другій кімнаті? Що робити? — попала моя мама у паніку.

Між нашими і його кімнатами були скляні двері, під які ми пересунули старе піаніно, і мама заспокоїлася.

Пришов Павло. Тато привів його до кімнати, а він і чути про це не хоче.

Я буду мешкати у пивниці, там буду себе добре почувати.

І в цей спосіб ми дістали ціле помешкання, бо старий Макушак перенісся до другого свого дому, де мешкали теж українці, і для них ціле мешкання було завелике.

Познайомилися ми з Павлом. Високий, пристійний мужчина, говорить зовсім добре українською мовою і виглядає зовсім нормально. Не раз запрошувала я його на

Докінчення на ст. 27

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

XVIII Конвенція рішила збільшити
ЗАПАСНИЙ ФОНД ДО 75.000 ДОЛ.

ДО 30 ЧЕРВНЯ 1979 ЗЛОЖИЛИ:

ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ СУА	44,555.61
ПОДИНОКІ ОСОБИ	8,589.39
	<hr/>
	53,145. 00

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н.Ж" ВПРОДОВЖ МІСЯЦІВ СІЧНЯ ДО
ЧЕРВНЯ 1979 р. НАСПІЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:

50.00 дол. — 103 Відділ СУА, Hempstead.
10.00 дол. — Дарія Соханівська, Canada
по 5.00 дол. — Віра Люлька, Estelle Manor, Галина Салій, Fort Wayne.
4.00 дол. — Софія Михайлишин, Baltimore

407.00 Привіти /Подяки/ Замість квітів — Відділи
420.00 дол. — привіти ' — поодинокі особи

901.00 дол.

Щиро дякуємо **Іванна Ратич**
фінансова секретарка

27-го і 28-го жовтня ц.р. відбулося засідання Головної Управи СУА, в якому взяли участь (крім референтки суспільної опіки) усі інші референтки й голови дев'яти Округових Управ. На засіданні порушено ряд важливих організаційних питань та винесено ухвали, які будуть поміщені в наступному числі "Нашого Життя" разом із точним звітним з повідомленням з перебігу нарад.

ДОКІНЧЕННЯ А. Совачева: СПОГАДИ"

Василь поїхав. Я зосталась сама і старалась упорядкувати все у своїй голові. Моя голова відмовлялась уявити собі можливість суду. І суворого суду, як мені говорив брат, без усякої поблажливості. Все було ясне: і дурна пиха шефа-лікаря, якому товариство губернатора вдарило в голову і принциповість Василя, якому раптом хтось насмілювався сказати, що він повинен знати, як "орудувати" державними грішми. Але щоб від цього могла постати якась судова справа, я ніяк не могла собі уявити. Якось дивно було, щоб у часі такого загального нещастя, як війна, люди надавали значення таким дурним порухам. Але знала я Василя теж дуже добре.

Продовження буде

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ЖОВТНІ 1979 РОКУ:

200 дол. Тетяна Шутер, Рочестер

180.00 дол. Остап Миськів, Аліквіппа

110.00 дол. 91 Відділ СУА, Бетлегем

По 75.00 дол. Дарія Хухра (через 89 Від. СУА), Кергонксон, Марія Тхір, Кергонксон (2-а рата)

50.00 дол. Володимира Михайлів, Честер (3-та рата)

30.00 дол. Юрій Лопатинський, Нью Йорк

Разом 745.00 дол.

Ірина Качанівська

Одержаний зворот коштів на з'їзд Головної Управи СУА в днях 27 і 28 жовтня 1979 р. в сумі 12.00 дол. передаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Томоруг

Вітаємо 104 Відділ СУА в Нью-Йорку з 10-літтям його праці і з цієї нагоди складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

82 Відділ СУА в Нью-Йорку.

СПРОСТУВАННЯ

В "Нашому Житті" за жовтень у рубриці "Замість квітів" на ст. 36 поміщено підпис Галя Тарнавська, повинно бути **Ганя Тарнавська**

У "Нашому Житті" ч. 10 за жовтень 1979 р. поміщено на ст. 7 нотатку про дар "замість квітів" з пропущеннями. Містимо цю нотатку у повному звучанні:

В пам'ять покійної **п. А. Кравчук** складаємо 25.00 дол. на Український Музей

Віра Карпі і Лідія Фіцалович

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу дорогого вуйка **бл.п. Богдана Ставничого** складаю 10.00 дол. на Український Музей

Лідія Бурачинська, Філядельфія, Па.

Замість квітів на свіжу могилу своєї колишньої вчительки **бл.п. Олени Котович** складаю 10.00 дол. на Український Музей

Ярослава Терлецька, Маямі, Флорида.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

ЛИСТОПАД 1979

Ч. 10.

НАРАДИ УПРАВИ СФУЖО

У днях 6 і 7 жовтня 1979 відбулись у Філядельфії наради, на які раз у році прибуває вся Управа СФУЖО. Це важливий з'їзд, що тягне підсумки проробленого й накреслює пляни на наступний рік.

Рами і зміст нарад Управи міняються, бо стараємось завжди знайти кращу і більш сучасну форму для них. Наприклад цього року запрошено всі чинники до звіту, себто Екзекутиву, референток і голів Комісій. І так до звіту стануло 19 осіб. Їх звіт був обмежений до однієї сторінки і завдяки тому програма втрималась у часі. Та все ж присутні висловили побажання, щоб звіти розсилати раніш на те, щоб члени Управи могли з ними скоріше запізнатись. Це побажання прийнято, як вказівку на наступний рік.

У програму нарад Управи завжди стараємось включити якусь окрему тему нашого організованого життя. Цього року це було обговорення Декади Жіночого Поступу, а властиво підготовка до Світової Жіночої Конференції в Копенгагені. Це відбулось під кінець нарад і було відкрите для ширшої публіки.

Зайшла також зміна у запланованій програмі. Було передбачене окреме засідання голів скл. організацій у суботу ввечері. Через відсутність деяких голів довелось відкликати цю зустріч, але замість того на бажання присутніх переведено нараду на тему майбутнього Конгресу СФУЖО.

З-поміж ділянок жіночої праці, що опрацьовані у СФУЖО, звичайно котрась виділяється в ході нарад. Тут можна було зауважити три моменти, що їх наголошено чи то з волі Екзекутиви, чи то в наслідок вимог самих членок Управи. Першим можна назвати

фінанси СФУЖО. З бажання фінансової референтури скликано перед нарадами Управи (5. жовтня) перше її засідання. З великою увагою розглянено її в усіх аспектах у приявності всіх чинників, що зацікавлені в фінансовій роботі.

Дальші моменти цих нарад, що проявили себе з волі членок Управи — це були комісії й Світова Жіноча Конференція в Копенгагені. Діяння комісій обговорювалось уже на минулорічних нарадах Управи. Видно, що не вичерпано належно всіх можливостей цієї форми праці, коли треба було й тепер дискутувати й вияснювати її. Точне окреслення включено до постанов, але висловлено побажання ще дістати правильник для тих організованих клітин. А Світова Жіноча Конференція не для всіх зрозуміла, і її головна тема — освіта, праця і здоров'я жінки — не опрацьована нами. А щоб узяти участь у Конференції та сказати слово оборони за жінку України — таки треба пізнати добре ґрунт, себто головну тему нарад. Тому окрім звіту референток програмової і зовн. зв'язків, цій темі була присвячена окрема зустріч.

Наради Управи проявились також у привітах і загальних постановах. Цей матеріал є видним вислідом нарад, що став вказівкою на найближчий час. Та вказівками можна вважати також оті побажання чи оспорювання членок Управи. Вони є вислідом їх досвіду і до них Екзекутива повинна прислухатись.

Свою тінь кинула на нараду Управи відсутність голів наших складових організацій в Америці. Хоч ми привітали їхніх зуступниць, проте бракує нам того зв'язку, що його дає безпосередній контакт із проводом складової організації.

XVIII З'їзд УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

У днях 1-3 вересня ц. р. відбувся у Лігайтоні 28 З'їзд Українського Золотого Хреста у приявності 35 делегаток від Відділів. З'їзд відвідали пп. Лідія Бурачинська, голова СФУЖО, д-р Богдан Гнатюк, голова ІСНО Леонід Філь, голова УНО з Канади. Після вислухання звітів членок Управи вибрано нову Управу в такому складі:

Голова — д-р Марія Квітковська, заступниці — Павлина Різник,

Анна Левкут, Ірина Варивода, Дарія Бойдуник, секретар — мгр. Валентина Мушинська. Референтками стали — Раїса Куделя організаційною, Наталія Іванів суспільної опіки, д-р Софія Карпінська культурно освітньою, Володимира Кавка виховною, Лідія Белендюк зв'язків, Міра Повх пресовою в українській, а Маруся Попович в англійській мовах. Письменниці Ганна Черинь і Галина Лашенко — представниці літературного світу, вільні члени — Марія Гром'як, Анна Кузик, Євстахія Ястрембська, Орися

Яримович, Ірина Семкович, Марія Семиген. Контрольна Комісія — Наталія Пазуняк, Анна Наконечна, Стефанія Семиген, Катерина Михайлюк, Михайлина Величко.

НАШЕ ПРИВІТАННЯ

Оленці Ганушевській, князівні української преси 1976, пересилаємо щирі привітання з нагоди її одруження з **Петром Галацою**.

Редакція Вістей СФУЖО

МІЖНАРОДНЯ ЖІНОЧА КОНФЕРЕНЦІЯ В КЕНІІ

У днях 8-17 серпня ц. р. відбувся в Найробі, Кенія, З'їзд Міжнародної Жіночої Ради. Це найстарша жіноча центральна організація, яка недавно відзначила своє 90-ліття. Українські жінки мали там своє представництво лиш короткий час, бо через втрату нашої державності ми мусіли уступити. Але в З'їздах МЖРади наші представниці часто брали участь у складі делегацій своїх країн поселення. І так у Конгресах в Гельсінкі, Монреалі, Вашингтоні, Тегерані, Ванкувері були ми заступлені. А тепер у З'їзді в Найробі взяли участь Ольга Заверуха, голова Об'єднання Жінок ЛВУ з Канади. Перебуваючи у складі канадської делегації вона вплинула на висунення і схвалення деяких резолюцій, як протесту проти нового советського закону про громадянство чи зловживання психіатрії для поборювання дисидентів.

Напередодні Конференції відбувся семінар, присвячений Міжнародній Роковій Дитини. У працю цього семінара була включена виставка дитячої творчості, що її зладила О. Заверуха, виставляючи рисунки дітей з конкурсу ОЖЛВУ. Окремий станок був присвячений дітям українських в'язнів з їх світлинами й інформаційною літературою. Про становище цих дітей згадала також канадська делегатка, яка реферувала проблеми дітей в Канаді.

О. Заверусі вдалося нав'язати контакт і з представницями африканських країн.

КУРС НАРОДНОГО ВБРАННЯ

У нашому журналі вже була мова про те, що Округа Союзу Українок Америки у Філадельфії започаткувала в рр. 1978/79 курс пізнання народнього одягу. Тепер він уже закінчується, отже можна подати його перегляд.

Провідницями курсу були пп. Стефанія Пушкар і Лідія Бурачинська. Курсом завідували пп. Христина Лазор і Ольга Гайдук. Спільно з проводом Округи визначили напрямні курсу, а саме — характеристику поодиноких зразків народнього вбрання при помочі викладу, прозірок живих моделей і поодиноких частин. Це вдалося здійснити на 14 лекціях, які проходили у відступі 2-ох тижнів.

Провідниці курсу поділили матеріал на сім частин. Це були околиці — Бойківщина з Закарпаттям і Яворівщиною, Гуцульщина, Полісся з Волинню, Підляшшям і Холмщиною, Покуттям й Буковина, Поділля з Посянням, центральні землі (Київщина, Чернігівщина, Полтавщина, Дніпропетровщина) і Лемківщина. Для кожної околиці опрацьовано характеристику її історичних і господарських умовин, що до певної міри вплинули також і на її одяг. Потім подано опис одягу жінок і чоловіків, ілюстрований прозірками. Переважно на лекціях можна було продемонструвати даний тип убрання на живій особі. Не бракувало також поодиноких частин, що їх приносили курсантки. Великою допомогою були тут особи з даної околиці, які виростили в селі або спеціально тим займались. Їх запрошувано на ті лекції для вияснення подробиць.

Виклад обох провідниць курсу отримали курсантки, як матеріал. Окрім того дістали відбитки силуеток нар. вбрання з журналу "Наше Життя". Христина Лазор і Ольга Гайдук опрацьовали список термінів народнього вбрання. Ігор Чмола зладив на прохання курсанток мапу України, поділену на відповідні райони. На бажання Округи проведено на закінчення невеликий іспит.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАННЯ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ В АВСТРАЛІІ

Дня 10 грудня 1978 р. відбулися Надзвичайні Загальні Збори Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в Австралії та Новій Зеландії ім. св. Юліяни кн. Ольшанської. Збори відкрила голова Контр. Комісії Н. Лясківська і пояснила, що Збори скликала Контр. Комісія через те, що Управа в тому часі вже не існувала. Дальше ведення зборів передала Лідії Гаєвській-Денес, заступниці голови СФУЖО. Неповний звіт Управи присутні вислухали (голова п. Пінкович уступила), а в дискусії висловлювались про деякі недоліки в роботі попередньої Управи. На внесок Контрольної Комісії цю Управу розв'язано. Присутні делегатки запізнались ще раз із точками статуту і внесли до них потрібні зміни. Всі точки проголосовано. Дальше обговорювано висоту членської вкладки, а також потребу тіснішого контакту з сестрицтвами інших стейтів.

Врешті приступлено до вибору нової Управи. До Управи увійшли пп. — паніматка Нона Манько, голова, Н. Лясківська, заступниця, С. Войтович, скарбничка, Е. Куц, секретарка. Членами Управи стали пп. В. Вітебська і М. Салівон. До Контрольної Комісії увійшли пп. Е. Оловаренко, голова, М. Дем'яненко і М. Ескі, члени.

По проголошенні нової Управи Л. Гаєвська-Денес закрила З'їзд.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу бл. п. Надії Ішук зложили на похороні Покійної на цілі СФУЖО — Галина Лашенко 20 дол., Стефанія і Володимир Пушкарі 10 дол.

Що зитати?

У в-ві "Сучасність" вийшла нова книжка відомого літературного критика Євгена Сверстюка п. н. **Вибране**

Збірку упорядкував і написав передмову до неї Іван Кошелівець. У її склад увійшло 14 літературних есеїв, останнє слово Сверстюка на його судовому процесі в 1973 році та спомин-нарис про автора Раїси Ронянської.

Літературно-критичні статті Сверстюка перестали друкувати в Радянській Україні вже в 1965 році. До "Працької весни" есеї Сверстюка друкувала пражська "Дукля", пізніше його писання поширювались тільки у самвидаві.

На Заході добре відома його книжка "Собор у риштуванні" "Вибране" має 275 сторінок. Обкладинка Лідії Палій.

Книжку можна набути в українських книгарнях, або у представника в-ва "Сучасність" Н. Ільницької, 254 W 31 St., Fl. 15, New York, NY 10001

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

NOVEMBER 1979

No 10

EDITORIALS

IS IT ONLY A PHYSICAL HOLOCAUST?

Much is said and written about the physical annihilation of thousands or millions of people. There are those nations or groups who are influential and consequently are able to inform the world of their tragic losses. They are the ones who have access to the "media"

We can find reports of the hunger in Ukraine in 1933 in the Ukrainian press of that time, as well as in American newspapers, among them the New York Times. Although there were attempts at protest, responses from international organizations and even some efforts to provide assistance, the iron curtain succeeded in hiding from the view of the world the events taking place in Ukraine.

World War II came, bringing with itself a new wave of oppression and destruction of people. Since German concentration camps were found in Europe, their genocidal work took place, so to speak, before the eyes of the world. The Soviet Union, on the other hand, has at its disposal the vast expanses of Asia; thus it could and still does hide its murderous actions successfully from the censure of public opinion.

Although the war ended 35 years ago, until this day, certain people not only talk of their losses but even demand restitution. The plight of other nations, however, is ignored by the world.

The Ukrainian people underwent and still undergo spiritual losses in addition to their physical ones. Already several generations are growing up and are being reared in circumstances of psychological pressures, in constant fear for themselves and their loved ones, in an atmosphere of mutual distrust, pervading even the closest relationships. The young boy Pavlyk Morozov was hailed as a "hero" for denouncing his own parents because they did not agree with collectivization policies.

We, who live in the free world, cannot imagine the constant fear, which seems to be embedded in men's souls, which is passed from one generation to the next. It accompanies men in all their activities, like an evil spirit which guides their actions, restrains them from certain activities and advises them to disown friends and relatives.

New scientific discoveries have given the ruling circles in the Soviet Union yet another type of weapon in addition to fear and terror: medicine. It is medicine, whose duty lies in guarding men's lives and health, that

is harnessed along with psychiatric "hospitals" for contradictory purposes — to destroy men's spirits and bodies.

In circumstances such as these it is a miracle that there are people who have freely begun to voice their opinions. These are the poets and writers of the 60's and now the dissidents and freedom-fighters who defend personal rights and the rights of their nation.

Valentyn Moroz spoke of people in the Soviet Union undergoing the "test of hell" while, here, in the free world they face the "test of heaven", because, after all, excessive prosperity may also demoralize a man.

It happens that as a result of an iron will and the deepest sense of patriotism a person will not break under the weight of cruelty and suffering, but may not have enough strength left to survive the "test of heaven" Many writers and literary scholars who have survived oppression come out of it psychologically scarred, and are unable to speak with their own voice. It is difficult to describe this spiritual, psychological holocaust to people of the 20th century who pride themselves on conquering the cosmos, but who are unaware of the fact that a country exists on this earth in which not only physical but also a psychological holocaust is systematically carried out.

trans. Marta Zielyk

"Listen and Sing"

A new educational cassette of Ukrainian songs.

On the occasion of the International Year of the Child, the Educational Council of UNWLA's Executive Board has produced an educational cassette tape of Ukrainian songs.

The cassette, which could prove useful to busy mothers as well as to nursery-school teachers, enables children to learn by themselves. The recorded teaching process consists of a teacher singing each song through accompanied by a musical instrument, and then repeating it line by line. Children repeat each line after the teacher and then sing the entire song. The repetition not only makes learning the melody easier, but also provides practice in learning Ukrainian words.

Containing twelve songs and three marches (useful in nursery-school activities), the cassette was prepared by pianist Maria Lisowska, Master of Musicology, and mezzo-soprano Christyna Lypecka.

HALYNA ZHURBA — WRITER

Recently, Temple University student Odarka Turcheniuk was assigned as part of a course to interview a creative personality. The choice of subject, — whether it be a writer, painter or composer, male or female — was left up to her.

While mulling over the representatives of the Ukrainian creative world in her native Philadelphia, Ms. Turcheniuk recalled the elderly author Halyna Zurba, whom she had visited as a child. A telephone call revealed that Mrs. Zurba remembered Odarka and gladly agreed to an interview.

Even with the help of a tape recorder it was difficult to grasp the scope of a creative lifetime. The assignment comprised autobiographical data, which are necessary for the delineation of the creative process, as well as the general character of the author's work.

The interview brought Odarka an "A" grade, and Halyna Zurba the opportunity to chat with a young person. This encounter between a 19-year-old student and a 90-year-old author has yielded an interesting record presented here in two parts.

The interview took place during the final months of Halyna Zurba's life.

T: In your opinion, how does an artist come into being?

Z: Artists and writers are born, not made. It is difficult to produce an artist or a writer. One needs a calling to become a writer, a painter, or a musician. For example, a very important aspect of a successful singer is the keenness of hearing. This is hard to develop. One is usually born with it. Nevertheless, creative aspirations can be nurtured, and interest can be evoked. This can be observed among children. For example, when you are telling a child a story, one child will listen attentively, while another child may be totally bored under the same circumstances. Some parents try to develop creative interests in their children.

T: How did you develop your interest in writing?

Z: My father intensified my literary interests by extensive reading out loud, and by telling us stories and by simultaneously drawing pictures of characters and objects he was describing. Ever since I can remember, my father read to us a great deal before bed time. He would gather all of us (five) around him and read. As the children fell asleep one by one he would continue reading, and only when all were asleep he would carry us back to our beds.

By listening to all the wonderful stories I wanted to express myself. I taught myself to write and became more interested in writing than in reading. I tried to form words on paper even before I mastered the whole alphabet. Writing down words and sentences became

my passion.

I felt an urgent need to express my thoughts and feelings. Ever since I can remember, I had a strong conviction that my mission in life was to be a writer. I wrote stories, verses, and at twelve I was already writing a novel. At night I had a candle under my bed and wrote. Once I fell asleep and caused a small fire.

T: Apart from reading and narrating stories how else did your parents try to capture your interest?

Z: Besides Polish, Russian, and Ukrainian literature, my parents were familiar with West European culture. My mother knew French literature quite well and often told us children stories. My father was familiar with German literature. We had a large library at home. In our house culture was on a high level, and I was brought up in this spirit.

T: What was the dominant influence in your childhood?

Z: We lived very close to nature. Up to age twenty I lived in a house in the woods. My father brought us up with love for nature. We climbed trees, all loved and rode horses (my first published short story was about a horse), and continuously strolled through the woods. One of my fondest childhood pastimes was walking through the woods and singing while the tops of trees swayed and rustled in the wind. I remember doing this when I was a little girl and up to the time when I left my parents' home at the age of twenty.

T: Were there any other occurrences or influences that had an impact on your choice of career?

Z: My family was part of the Polish ruling class in pre-First World War Ukraine. My father was a superintendent of one of the largest landowners. We lived in the country side, our house was surrounded by woods. We were very close to nature.

Although my parents and immediate relatives were Polish, I was surrounded by peasants, agricultural workers, and household servants that were Ukrainian. The influence of their language and culture was very strong, and as a strong minded and rebellious child I began to identify myself with the hard working and exploited peasants rather than with those of my own social class.

T: Were your convictions ever questioned or was your tendency to side with the oppressed ever challenged by your parents?

Z: As I mentioned before, my immediate family was Polish, I was brought up, and my early writings were in that language. As I grew up and began to look at and closely examine people around me, I began to sympathize and side with the less fortunate common folks. This reflected not only in choice of subjects of my

writings but also in the drastic change from the Polish language to Ukrainian. This latter factor greatly displeased my father, who did his best to dissuade me from such action. He tried to warn me that I'm changing a nobler and greater culture for a lower and lesser one. With this I couldn't agree, told him so, and strongly held by my convictions. When my first book was published in 1908, my father read it and liked it, but commented: "I would've liked it more had you written it in Polish."

T: What was your outlook on life when you left home?

Z: At age twenty, I left for Kiev and joined a Ukrainian literary group which was composed of young people who opposed the czar and the existing social order. We considered ourselves progressive and wanted to turn away from old motifs and styles. I admired the Expressionist movement and felt close to them. The whole issue of the literary magazine was censored because of my revolutionary story "The Horse" Upon learning this I went to the publisher's office and offered to go to prison. I was ready to stand by my convictions, but the publisher was imprisoned instead.

T: Artists and writers have a variety of interests. What were your interests as a child and throughout your life?

Z: Apart from writing I loved to draw things I observed in nature. I was interested in singing and music. We all loved art; my sister became a sculptress.

T: What are your most treasured memories from childhood?

Z: All of my recollections from childhood are beautiful.

T: How do ideas of your next work come into being?

Z: Every living person has ideas. Nature was an inspiration to me. I often sat in a field or forest and ideas would flow into my head; nature had a magical effect on me. Experiences in life also produce various ideas. At times a given situation suddenly evokes various thoughts and among them can be a thought which I

haven't experienced before. Therefore, I keep a pencil and paper handy to capture the interesting and valuable thoughts.

T: Before you begin to write, do you have everything planned out from beginning to end, or do you develop your plot and character in the process of writing?

Z: The main idea of my work is well contemplated and evident to me. I am aware of how the plot will develop from start to finish and of the major occurrences in my work. However, in the process of writing, situations unexpectedly arise; therefore, very often there will be alterations. As the plot progresses I think of things or see things which I wasn't aware of yesterday.

T: Under what circumstances have you been able to most effectively create?

Z: I have been able to create only in a quiet atmosphere, under peaceful circumstances. When it is quiet and when I am alone, I can become totally immersed in what I'm doing, and I become inspired.

T: Overall, how do you view the creative process?

Z: The creative process is very individualized, but complicated. It requires a lot of work. One book I re-wrote five times, another eight, simply because I set high standards for myself and respect myself and my readers too much to offer a half finished or unpolished product.

T: What other responsibilities do you feel that you have towards your readers?

Z: A writer must be bold enough to speak his mind and cannot feel intimidated. I feel free to let my thoughts be known. I am less concerned with the reactions of my readers, whether they agree with my convictions and beliefs, or not. Unfortunately, too many people are afraid to speak freely. I strongly feel that a writer is responsible to express feelings as he experiences them, and to portray things as he sees them. The writer must have courage to communicate thoughts, no matter how unconventional or how controversial they may be.

ACTIVITIES OF BRANCH 37 OF UNWLA

Sept. — Dec. 1978

Sept. 21 Business meeting — report on summer projects.

Oct. 10 Business meeting — Mrs. M. Slaby presented an idea of a miniature recipe book for "make it — bake it" proceeds from which would go to the building fund. Also, a physical fitness program was introduced by O. Shuster.

Nov. 14 Business meeting — several members of our Branch attended Soyuzanka Day activities. A. Volker reported that the Warren Planning Commission approved our project.

Dec. 12 A holiday social evening was held for the members of the Branch at the

home of A. Stokon, with a beautiful holiday buffet of salads and baked goods.

ACTIVITIES OF BRANCH 58 OF UNWLA

Sept. — Dec. 1978

In October of 1978 participated in Regional Council's Soyuzanka Day when new UNWLA flags were blessed and we took part by being "KUMY" For this occasion we donated baked goods and also donated table decorations. Our member Olga Hubchik was the photographer for this event.

YEARLY ELECTIONS:

Branch 37 of UNWLA held its yearly elections on January 9, 1979 and the

following officers were elected:

President — O. Shuster, Vice President — S. Anderson
Rec. Secretary — S. Small.
Cor. Secretary — S. Fedyk, Treasurer — M. Krafton, Historian — A. Volker, Auditors — J. Borden and B. Katchenow

Branch 58 of UNWLA held its yearly elections in January of 1979 electing the following officers:

President — Justine Nelligan, Vice President — Olga Hubchik, Vice President — Mary Allie,
Rec. Secretary — Ann Sedorak, Cor. Secretary — Marcelene Chomiak
Treasurer — Helen Lampi, Historian — Mary Lee Prowalny.

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

"THE PINK LADIES"

I see them everyday and closely follow their work. It is truly dedicated while not always being pleasant. They are the "pink ladies" and "candy-stripers" — hospital volunteers. They spend hundreds of hours, many days among the sick, the elderly — always smiling, ready for conversation, willing to listen to complaints, willing to help. They hand out magazines and books, distribute menus, help in cleaning hospital rooms, in making patients more comfortable. First of all, their very presence gives the sick and the unfortunate the warm feeling that someone cares about them, that someone is willing to help them in any way. And I am full of admiration for these women in their pink jackets and the girls in their bright dresses with pink stripes, who can brighten up a drab hospital room. I especially admire the young girls who unselfishly sacrifice their leisure time after school and on week-ends and do not even ask remuneration for their work.

We have to realize that they are part of the American youth about which we

complain, saying that they are empty-headed, materialistic and immoral, and who (we maintain) have a bad influence on our own children. We are also quick to criticize American women for their shallow approach to life. But we all see what samaritan work they perform and often we ourselves feel the warmth which they strive to impact day after day, on weekdays and holidays, year after year... And after all, we recognize that America abounds with such charitable non-profit organizations, whose prime goal is caring for the sick and disabled.

And what about our own community? Does anyone consistently care for our old, sick and lonely people? Who, but their closest relatives and friends, visit them, daily bring them a smile, a few kind words, a magazine or even a home-cooked meal? But they — and especially the elderly sick — often feel their loneliness more acutely than anyone else, for they are distanced from the surrounding world by a different language, different customs, and different experiences.

It is interesting to note that for all the intense activity of our communities in their new places of settlement, for all their tendency to adapt and imitate American traditions and organizations — someone has yet to organize or institutionalize care for our sick and elderly. Here and there we glimpse sporadic attempts at such activities: visits to the sick, Christmas caroling, etc. yet we still do not have any consistent, everyday care for sick and disabled Ukrainians and not one single organization or church seriously applies itself to this type of work.

My thoughts turn to this question especially now, when it becomes more difficult with each passing year to find witnesses among the living, to events which took place in Ukraine in November 1917-18. And I think of the long visit of those once-famous YCC who lived out the last years of their lives among us — lonely, sick, forgotten for 364 days of the year. Only once, on November 1, did we retrieve them from oblivion, honor them for their service to our Motherland, recite poems attesting to their heroism, proclaim the gratitude of our entire nation. And how loud and touching was our singing when we bade them the final farewell with "Vichnaya pamiat'?!"

O-ka
trans. Marta Zielyk

ДОБРА КНИЖКА — ЦЕ ГАРНИЙ І ВАРТІСНИЙ ДАРУНОК

1. **КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ** на 1980 рік ціна: 3.50 пошта 30 ц.
2. **УКРАЇНСЬКІ ДІТИ — НАШЕ МАЙБУТНЄ** збірник есеїв з нагоди Року Дитини ціна: 7.00 пошта 30 ц.
3. **УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ** збірник виховних матеріялів ціна: 20.00 пошта 60 ц.
4. **НЕ ОДНИМ ХЛІБОМ ЖИВЕ ЛЮДИНА, РЕЛ. ЕСЕЇ** ціна: 3.00 пошта 30 ц.

ЗАМОВЛЕННЯ: Children's Care Group
16 Rivercrest Road
TORONTO, Ontario
M6 4H3
CANADA
tel. (416) 769-2535

Докінчення ЗУСТРІЧ З БРУКЛІНСЬКИМ

вареники чи бараболяні плячки, які він дуже любив. Любив теж говорити на теми релігійні і цитував Святе письмо... Знав французьку, німецьку і еспанську мови і був дуже начитаний.

За якийсь час Павло дістав працю перекладача на Волстріт. Вдягався завжди в чорне вбрання, носив солом'яний капелюх з червоною стрічкою і червону квітку в бутоньєрці. Його батько просив мене:

Пані — підіть з Павлом купити йому вбрання, я дам гроші", але Павло не слухав, бо не хотів бути, "таким, як другі" Був дуже помічний, все направляв, що було потрібне у хаті.

Жили ми у Макушака 5 років, опісля писали один одному святкові картки, але одних свят картки від Макушака не було — мабуть помер.

Якось їдучи до церкви в Брукліні вступили ми на 102 А Нассау Еве і побачили крізь брудне вікно робітні, що виглядає так, якби туди ніхто не заходив.

Ніколи ми не могли думати, що якраз ми, які читали у німецькій пресі про цю дивну людину, зустрінемо її і житимемо в одному домі. Цікаво, що з Павлом? Де живе? і чи колись побачимо його?

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

СКОРИЙ ХЛІБ

Не можна сказати, що хтось з нас не любить свіжо спеченого хліба, тим більше тоді, коли по всіх закутках хати розноситься прямо з печі його чародійний запах.

Шкода тільки, що спечення такого хліба забирає багато часу. На загальні бажання господинь, великі фірми поробили досліди в цьому напрямі та облегшили виконання дріжджевого тіста, не зменшуючи його вартості. І так Betty Crocker подає припис, в якому тісто не мусить рости два рази, що зразу скорочує працю на одну третину. Тут її

БІЛИЙ ХЛІБ

2 торбинки сухих дріжджів
3/4 горнятка теплої води (105-115 °F)
1 1/4 гор. маслянки (хатньої темп.)
4 1/2 — 5 горняток білого борошна (муки)
1/4 горнятка олії
2 ложки цукру
2 чайні ложечки порошку до печива
2 чайні ложечки соли

Приготовити форму на хліб (9X5X3) або дві менші, змащуючи їх докладно товщом. У великій мисці розвести дріжджі в воді, додати маслянку, 2 1/2 горнятка борошна, олію, цукор, порошок до печива і сіль. Електричною мішалкою змішуємо поволі впродовж 30 секунд, зіскрябуючи масу зі стін, опісля б'ємо швидше ще дві хвилини. Додаємо решту борошна і змішуємо дерев'яною ложкою, а згодом на стільничці руками 5 хвилин. Зразу виробляємо хліб: розкачуємо тісто до величини 18X9. Коротшу сторону звиваємо, щоб утворити валок, який кладемо на бляху гладкою стороною зверху. Змащуємо топленим маслом та залишаємо на приблизно годину, щоб росло. (Тісто по-середині повинно вийти на 2" понад береги форми).

Нагріваємо піч до 425 ° та печемо хліб на долішній "поліці" 30-35 хвилин.

СОЛОДКЕ ТІСТО

У цей самий спосіб можемо зладити солодке печиво як булочки, завиванець, додаючи 2 яйця, замість 2 ложок цукру даємо 1/2 горнятка цукру і додатково 1/2 — 1 горнятка борошна. Зразу, як тільки тісто замішане, виробляємо його та залишаємо, щоб підросло, тоді печемо при 375 °: булочки 25 хвилин, завиванець 35 хвилин

Інша фірма "Robin Hood Flour" дає нам ще вигідніший припис, при чому тісто вже замішане, вироблене може стояти 24 години в холодильні. Печемо його перед самим сніданком чи обідом.

І ось їхній припис на **БІЛИЙ ХЛІБ**

5 1/2-6 1/2 горнятка білого борошна
2 торбинки сухих дріжджів
2 ложки цукру
1 ложка соли
1 унція (oz) м'якої маргарини
2 1/4 горнятка гарячої води з водотягу

Спосіб: 2 горнятка борошна, дріжджі, цукор і сіль добре вимішати у великій мисці, додати маргарину. До цього влити гарячу воду (зразу всю). Бити в електричній мішалці при середній швидкості 1 хвилину. Додати ще 2 1/2 горнятка борошна та домішати його до тіста. Якщо тісто ще зарідке можна додати борошна, але вже не багато. На стільничці місити руками 5-10 хвилин тут залишити його, на 20 хвилин, накрите пластикою рушником, щоб "відпочало"

В міжчасі приготовити 2 бляхи (8 1/2 X 4 1/2 X 2 1/2") (Ця величина бляхи є важлива). Уформувані хліб як в попередньому приписі. Змастити верх олією, легко прикрити восковим папером посмарованим олією, а зверху пластикою.

Тепер тісто йде у холодильник найменше на 2 години до 24 годин (найбільше). Коли ми збираємось пекти, нагріваємо піч на 400 °. Тісто

вийняте з холодильника, відкриті залишити в кімнатній температурі 10 хвилин, опісля печеться 35-40 хвилин.

Подібний спосіб можемо достосувати до інших приписів як наприклад

ПШЕНИЧНИЙ РАЗОВИЙ ХЛІБ З МЕДОМ

У цьому приписі 2 горнятка білого борошна замінити 2-ма горнятками пшеничного разового борошна, а замість цукру дати 1/4 горнятка меду.

Цим способом можемо ввечері приготувати булочки до сніданку, або, ще краще, з половини спекти булочки до сніданку, а з другої половини завиванець з начинкою, до кави після обіду чи вечері. Обидвоє пекти перед самим подаванням на стіл. І тут припис на **"БУЛОЧКИ"**

5-6 горняток борошна
2 торбинки дріжджів
1/2 горнятка цукру
1 1/2 чайної ложечки соли
1/2 горнятка м'якого масла
1 1/2 горнятка гарячої води
2 яйця кімнатної температури

Метода та сама, що в попередньому приписі, тільки солодке тісто випікаємо у печі на 375°

Ще інша фірма "Ann Pillsbury" вживає у приписах свою методику, яка, мабуть, ще вигідніша:

"БІЛИЙ ХЛІБ"

2 1/2 горнятка теплої води
2 торбинки сухих дріжджів
1/2 горнятка сухого молока
2 ложки цукру
2 ложки соли
1/3 горнятка олії
7 - 7 1/2 горнятка борошна

У великій мисці розводимо дріжджі у воді, додаємо молоко, цукор, сіль, олію і половину борошна, б'ємо електричною мішалкою 3 хвилини при середній швидкості, домішуємо решту борошна місимо тепер на стільничці рукою, поки не утвориться досить тверде тісто. Залишаємо його накритим на 15 хвилин, а за цей час приготуємо дві бляхи (9X5X3"), або менші, змащуючи їх товщом. Тісто ділимо на 2 частини — викачуємо з них прямокутники, звиваємо та приміщуємо у бляхах. Тісто росте 1-1 1/2 години, поки не виросте подвійно. Печемо ці хліби на 400 °F 30-35 хвилин.

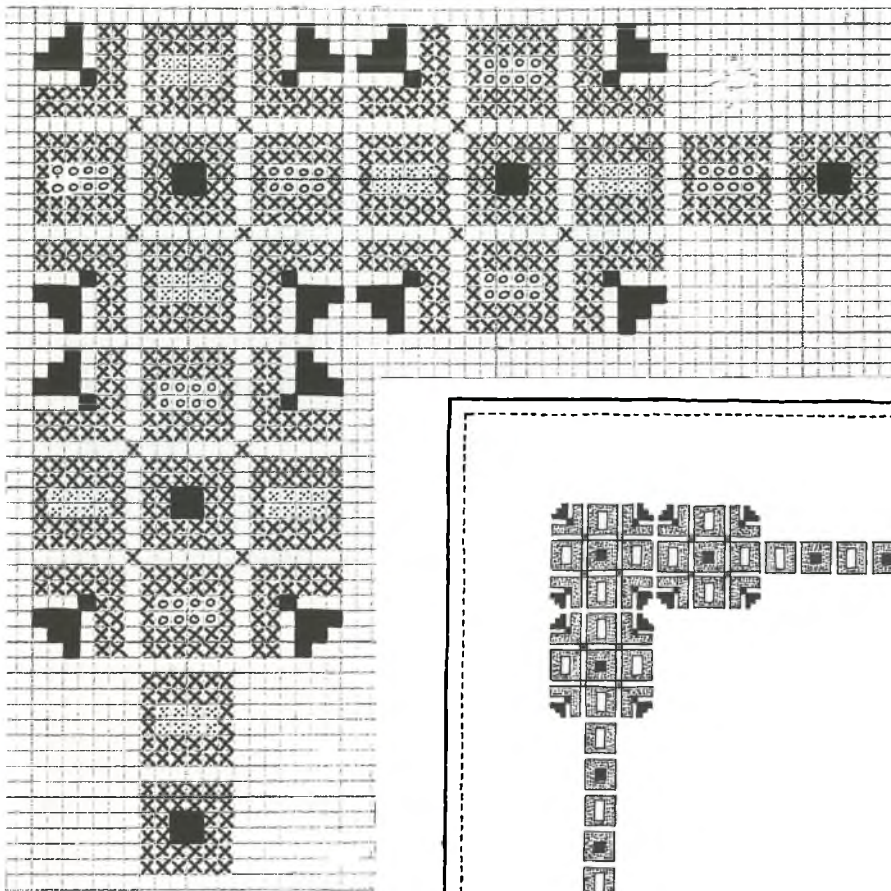
Серветочка

Знов подаємо зразок серветки, що її можна виконати в короткому часі. А в кожному помешканні знайдеться для них місце.

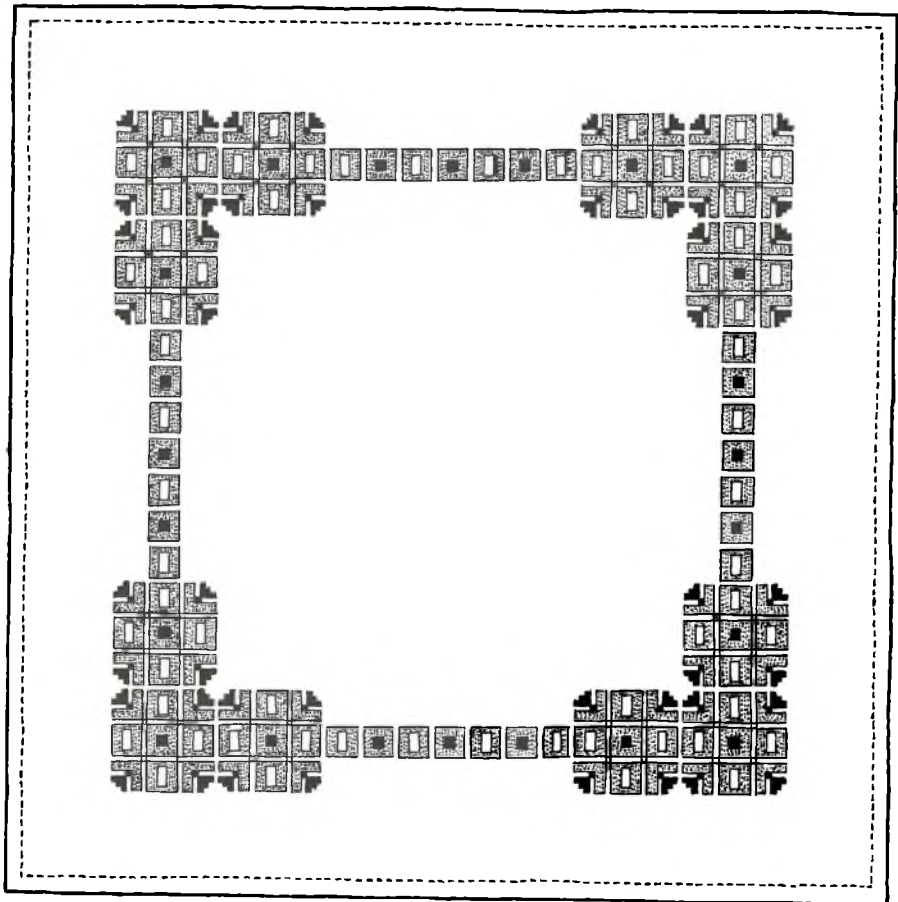
Серветочка з гуцульським узором. Виконана з густого льняного полотна, розміру 9 x 9". Викінчена завиваним рубцем.

Взір вишитий хрестиками. Мотив його уложений в рогах серветки тісно один біля одного. Наріжні мотиви получені з собою частинками головного.

До вишивання вживати ниток ДМЦ: чорна ■■, червона хх хх ч 321, зелена ч. 905, жовта оо ч. 742.

Взір до серветочки

Вишивана серветочка

ДИТЯЧІ СВІТЛИЧКИ ОКРУГИ ДІТРОЙТ У ЗНІМКАХ

1. Закінчення шкільного року у дитячій світлиці 63 Відділу СУА у Дітройті, яка заснована 1976 року для дітей, що не знають української мови, ведена за методом Марії Монтессорі. Учителька Ляриса Цісарук, членка 96 Відділу СУА.

The end of the school year in the day-care center of the 63rd Branch of the UNWLA in Detroit. This center was founded in 1976 for non-Ukrainian speaking children and is based on the methods of Maria Montessori. The teacher is Larissa Cesaruk of the 96th Branch of the UNWLA.

2. Свято Матері у дитячій світлиці 76 Відділу СУА в Воррен. Світличка існує від 1966 року для україномовних дітей. Учительки Мирося і Леся Бараник, членки 76 Відділу.

Mother's Day in the day-care center of the 76th Branch of the UNWLA in Warren. The center existed since 1966 for Ukrainian-speaking children. The teachers are Myrosia and Lesia Baranyk of the 76th Branch.

3. Закінчення шкільного року у світлиці для дітей, що не знають української мови, яку від 1970 року веде 81 Відділ СУА. Учителька Тетяна Назаренко, членка 81 Відділу СУА.

The end of the school year in the day-care center for non-Ukrainian speaking children led since 1970 by the 81st Branch of the UNWLA. The teacher is Tatiana Nazarenko of the 81st Branch.

4. Гостина св. отця Миколая у світлиці 53 Відділу СУА. Світличкою опікується Відділ від 1973 р. Це світличка для україномовних дітей. Учительки Оксана Федорович і Галина Калитяк.

A visit from St. Nicholas in the day-care center of the 53rd Branch of the UNWLA. The center originated in 1973 for Ukrainian-speaking children. The teachers are Oksana Fedorovych and Halyna Kalytiak.

Бракує світлини зі світлички для дітей, що не знають української мови, зорганізованої в 1973 році у Воррен, у приміщенні церкви св. Йосафата Учителька Діяна Карпінська.

No photo of the day-care center for non-Ukrainian-speaking children in Warren. The center was organized in 1973 by the Church of St. Josaphat. The teacher is Diana Karpinska.

Марія Яворська — довголітня вихователька львівської української дошкільної дитвори, яка померла у Львові 18-го червня 1978 р. на 88-му році життя. Замість квітів на її

могили колишні учні з родини Ференцевичів зложили 50.00 дол. для сиріт в Бразилії.
М. Яворська серед дітей у Львові 30-ти роки.

ДЕНЬ ІВАНА СВІТЛИЧНОГО В БАЛТИМОР

Алла Горська, Н. Караванська, О. Попович, Ст. Шабатура, І. Стасів-Калинець, Раїса Мороз, Надія Світлична — це для нас втілення стійкості, нескоренності, відданості українській національній ідеї.

Від деякого часу Н. Світлична серед нас. Хоч знаємо, як тяжко їй подорожувати з двома маленькими дітьми — бажання безпосередньої зустрічі з нею перемогло і ми запросили її до Балтимор. Ми — це 59-ий Відділ СУА при співпраці 115-го Відділу СУА і Об'єднання Жінок ОЧСУ

Цю зустріч ми присвятили братові Н. Світличної, поетові і літературному критикові Іванові Світличному, що відбуває своє заслання в далекому алтайському краю. Йому незабаром сповниться 50 років. Цей день він проведе самотній, далеко від рідних.

Програма нашого свята була така: Відкриття — Г. Самутин; у 50-річчя І. Світличного — Н. Зінкевич; читання поезій І. Світличного: О. Палійчук, І. Траска, М. Улянович, Л. Чумак, К. Чорна; слово Надії Світличної.

Надія Світлична, людина скромна, розповідаючи про свого брата, сказала, що він зорганізований і вимогливий до себе. На її думку він не радо затрачав би час на різні збори і славослов'я. Частину свого спогаду про І. Світличного вона присвятила недавно трагічно загинувшій українській

скульпторці Аллі Горській, яку вона і її брат дуже любили за високі вартості, як мистця і як людини. Згадала навіть що дні народження Алли Горської і Івана Світличного збігались і вони святкували їх разом в гроні приятелів.

Слухаючи творів І. Світличного, відчувалась неначе співзвучність з темами Т. Шевченка. Як Шевченко блюдолизів, так Світличний картає духових міщан, що думають лише категоріями хліба і сала, а також зневажає ситих боянів, що оспівують славу катів України. І як у Шевченка: "У нашій раї на землі нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитятком малим", Іван Світличний в своїй присвяті Раїсі Мороз пише:

**"Молімось браття атеїсти
За наших славних Ярославн.
Направду Бог їх нам послав.
Ідуть шляхетні, йдуть пречисті.
Та хто їм кременисті
Дороги килимами слав?"**

Шляхетність — це дуже висока оцінка. А тої шляхетности так нам потрібно в нашому громадському житті. А що до доріг кременистих, то вони нам не страшні.

Наше свято добігало кінця. Наша дорога гостя збиралась до від'їзду. На залю прийшли діти пані Надії — Іванко і Ярема. Це зробило на присутніх глибоке враження. Перед кожним виринуло питання, чому в цей Міжна-

родній Рік Дитини так багато українських дітей позбавлених опіки батьків і за що?

Чи це не повинно б об'єднати всіх нас без різниці політичних переконань, чи релігійного віровизнання для спільної акції допомоги українській дитині.

ПОДЯКИ

Найщирішу подяку складаємо авторці **Іванні Савицькій** за її надзвичайно цікаву зустріч з нашою громадою, а неприйнятій гонорар 50.00 дол. складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа й членки 89-го Відділу СУА
в Кергонксоні

Сердечну подяку складаю голові і членкам 43 Відділу СУА за квіти, дарунки та карточки з поздоровленнями і побажаннями скорого видужання по моїй операції, як також за опіку в часі моєї недуги. Замість окремих подяк складаю 10 дол. на журнал "Наше Життя"

Ольга Стулковська
членка 43 Відділу

99 Відділ СУА у Вотервліт Н. Й. складає сердечну подяку п. Євгенові Наболотному в Трой, за безкорисне виготовлення підстави та тризуба до нашого прапору.

99 Відділ СУА

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ДІТРОЙТ

5-ий ВІДДІЛ СУА, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Звіт від жовтня до грудня 1978 р.

У жовтні на ширших сходах Відділу Е. Климишин прочитала доповідь: "Шлях до безсмертя української жінки", а в листопаді влаштовано столову забаву.

Е. Климишин
секретарка.

50-ий ВІДДІЛ СУА, ЕНН АРБОР, МІЧ.

Відділ має 10 членок. Грошевий оборот не є великий з огляду на малу групу членок. Сходина Відділу відбуваються щомісяця крім літніх вакаційних місяців. Щороку в січні відбуваються загальні збори і вибирається нову управу.

В жовтні 1978 р. Відділ мав свій традиційний пікнік. "Печення бараболи" на Діброві в приватній посілости. Були присутні всі членки зі своїми родинами, як також деякі запрошені гості.

Олена Панчак
секретарка

53-ий ВІДДІЛ СУА, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Відділ продовжує опіку над світличкою, яка начислює II дітей. Співпрацює з Округою в різних проєктах.

У вересні 1978 р. Відділ запросив Ярославу Сену з її збіркою прикрас на ялинку. Відбулася доповідь про різдвяні звичаї. Після сходин членки почали робити ялинкові прикраси, щоб приготувитися на виставку української ялинки при "Meadowbrook Hall" в грудні.

В жовтні членки взяли участь у "Дневі Союзянки" й помагали роздавати обіди. На ширших сходах членки задекларували 500.00 дол. на будову "Українського Села"

Після сходин у листопаді членки продовжували працю над прикрасами на ялинку. У грудні була різдвяна виставка при "Meadowbrook Hall" Членки прибрали одну кімнату на зра-

зок "Українського Різдва" Відділ дістав багато похвал за свою ялинку. Влаштовано також зустріч дітей зі св. о. Миколаєм, під час якої роблено разом з ним знімки.

На річних зборах Округи Відділ був нагороджений за свою активну працю.

Люба Целюх
секретарка

56-ий ВІДДІЛ СУА, ВОРРЕН, МІЧ.

(Звіт з діяльності за жовтень, листопад, грудень 1978 року.)

Наша членка Катерина Кривуцька взяла активну участь у розваговій частині програми "Дня Союзянки" в Дітройті.

Членка Ярослава Сена влаштувала в листопаді показ роблення прикрас на ялинку в двох Відділах СУА в Дітройті. Вона перевела теж курс кераміки.

В листопаді відбулися "вишивані вечерниці", яких аранжером була наша членка Рома Когут.

Хоч Відділ чисельно малий, він співпрацює з іншими Відділами та помагає в їхніх імпрезах.

Антонія Крохмалюк,
кореспонденційна секретарка

63-ий ВІДДІЛ СУА ім. СОФІЇ РУСОВОЇ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

/Від жовтня до грудня 1978 р./

Відбуто засідання управи і двоє ширших сходин. Висвітлено прозирки з історії України. Відзначено річницю голоду в Україні. Статтю про голод прочитала Зеновія Юрків. Вшановано Листопадові Дні. "Перший Листопад" Р. Купчинського прочитала О. Захарій, "Гей, у лузі червона калина" відспівали членки.

Приєднувано спонзорів "вишиваних вечерниць", дохід з яких призначений на Українську Вищу Школу в Дітройті. Відбуто "вишивані вечерниці"

Відділ брав участь у святкуванні "Дня Союзянки" Відбулося посвячення прапора СУА.

Відділ мав представницю в комітеті для приїзду хору "Гомін" з Англії.

Відділ влаштував лютерію з виграшем двох ляльок в українських народніх одягах і одної вишиваної блюзки.

Відділ став членом-уділовцем Українського Культурного Центру в Воррен. Давав датки на українські радіомовлення, допомагав фінансово одній хворій в Німеччині, дав даток на будову дому СУА, на катедру української мови у Вейн університеті, допомагав інвалідам.

Делегатки Відділу брали участь у сходинах СФУЖО. Представниці Відділу відвідували хворих членок, посилали картки хворим. Відділ давав на Служби Божі за їхнє здоров'я.

Ольга Гриньків,
пресова референтка

96-ий ВІДДІЛ ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ, ДІТРОЙТ.

(Від 1 жовтня 1978 — 31 грудня 1978)

Членки взяли активну участь у "Дневі Союзянки" і в посвяченні прапора Управи Округи. Кумами були пані: У. Мазяк, З. Кларк, В. Андрушків, Х. Гнатчук, Н. Денисенко, М. Квітковська, М. Ткачук, К. Миколенко /жовтень 1978).

Традиційні вишивані вечерниці разом з 63-ім Відділом. Дохід призначений на Українську Вищу Школу (11 листопада 1978).

Приготовано українську виставку в американській бібліотеці в місті Ст. Клеар Шорс заходами К. Миколенко й М. Квітковської (листопад 1978).

Доповідь д-ра Р. Шпорлюка — "Політичний стан України від початку по сьогоднішній час" (листопад 1978).

М. Константин
секретарка

ПОДЯКА

29 вересня 1979 р. чотири Відділи СУА в Клівленді (8, 12, 33, 60 влаштували авторський вечір Марії Галун Блак. Частину доходу з цього вечора в сумі 25.00 дол. пересилаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Н. Дейчаківська, голова Комітету авторського вечора
М. Галун Блак

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

9 серпня 1979 р. відійшла у Вічність почесна членка 28 Відділу СУА в Ньюарку, Н.Дж. **бл.п. Михайлина Мосора**.

Покійна народилася 11 листопада 1894 р. на галицькій Підкарпатті в Калуші, де покінчила народну школу і нижчу середню, а учительський семінар скінчила вже у Відні, під час Першої світової війни.

По повероті до Галичини, одружилась з Мироном Мосорою, який був суддею в Калуші, а опісля нотарем у Богородчанах. Михайлина Мосора не зважала на те, що мала малі діти і мужа на державній посаді, все була активна у філії Союзу Українок в Калуші і в Богородчанах.

По Другій світовій війні родина Мосорів прибула до США і замешкала в Ньюарку, Н.Дж. — По приїзді вступила в члени СУА 28 Відділу і виявила себе дуже доброю членкою. Передусім була карна, працююча, жертвенна і незвичайно тактовна.

Довший протяг часу працювала в секції суспільної опіки Відділу, призибуючи гроші на удержання української школи для скитальців в

Пригадаємо, що за текст у рубриці "Замість квітів" обов'язує оплата 1.00 дол. за рядок, за винятком датків на фонди "Нашого Життя".

Німеччині, а опісля в Бельгії та для бабусь, бо дійсно розуміла людину в потребі і навіть вмираючи залишила зі своїх скромних ошадностей 75.00 дол. на цілі суспільної опіки Відділу.

Покійна була патріоткою СУА і так виховала своїх дочок, бо всі три, які живуть у США є добрими членками СУА.

Покійна втішалася великою симпатією і повагою, чого доказом була велика участь союзняк 3-ох Відділів в Ньюарку на її похоронах. Там зложено пожертви на Український Музей і "Наше Життя"

На панахиді прощала Покійну голова 28 Відділу СУА Емілія Цяпка, а на тризні від суспільної опіки 28 Відділу Ольга Муссаковська.

З великим сумом розходились домів членки 28 Відділу з похоронів Покійної з думкою, що відходять від нас добрі, активні членки, яких не дуже спішаться заступати молодші пані.

Ольга Муссаковська.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 14-го липня 1979 р. відійшла у вічність **Марія Турчин**, довголітня членка 21-го Відділу СУА в Брукліні. Вона довго хворіла, останніми роками не могла приходити на сходини. Членки відправили її на вічний спочинок, а голова Е. Ройовська попрощала Покійну від Відділу.

6-го вересня 1979 р. померла **Агафія Галась**, членка 21-го Відділу СУА в Брукліні. Народилася Вона 31-го грудня 1895 р. в Деревні, Україна. Приїхала до Америки 1911 р. а три роки пізніше вийшла заміж за Василя Галася, з яким прожила 64 роки. Мала двох синів — Івана і Стефана. Агафія Галась була членкою 21-го Відділу понад сорок років та була відзначена золотою медалею в 1975 р. з нагоди 50-літнього Ювілею СУА. Відзнаку за довголітню працю у Відділі вручила їй тодішня голова Марія Михайлів. Була також парафіянкою церкви св. Духа в Брукліні понад 60 років. Залишила в смутку двох синів з дружинами і двох внуків. Голова Е. Ройовська попрощала її від Відділу та жертвувала дві Служби Божі від Відділу. Членки зі свічками в руках відправили Покійну на вічний спочинок.

Спіть Союзянки, хай земля Вашингтона буде Вам легкою!

Марія Михайлів
пресова референтка

15-го вересня 1979 р. 93 Відділ СУА в Гартфордді стратив свою добру Членку. Тієї днини відійшла у Вічність бл.п. **Анна Сигерич-Будас**. Членкою Відділу була від самого початку. Все погідна, весела, рада послужити у праці Відділу. Голова 93 Відділу Ольга Платош попрощала Дорогу Нусю від нас усіх союзняк.

Пресова референтка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Наталії Ішук** зложили на похороні Покійної на цілі СФУЖО —

**Галина Лашенко 20 дол.,
Стефанія і Володимир Пушкарі 10 дол.**

В пам'ять на свіжу могилу бл.п. **Меланії Гасюк**, матері Дарії Маркусь культурно-освітньої референтки Головної Управи СУА, на Пресовий Фонд зложили 90.00 дол.

В тому, 6.00 дол. зложила Уляна Любович, по 5.00 дол. зложили: Люба Волинець, Леся Різник, Христя Навроцька, Марія Томоруг, Олександра Кіршак, Іванна Ратич, Ірена Кіндрачук, Олена Процюк, Ірина Лончина, Ольга Муссаковська, Ліда Гладка, Ірина Сковдополь, Іванна Мартинець, Дозя Кушнір, Оксана Щурова, Марта Данилюк. 4.00 дол. Марія Семків.

Окружна Управа Відділів СУА Огайо на поминках **бл. п. Ольги Коновалець** зібрала на Фонд Допомоги Політичним В'язням в Україні і їх Родинам 80.00 дол.

по 10.00 дол.: Ірина Кашубинська, Оксана Пучак, Марія Фаріон.

по 5.00 дол.: Ольга Демчук, Леся Кусяка, Дарія Сірко, Дарія Кузьмин, Іванна Яремко, Анна Стецяк, А. Волошин, Міра Грабець, Ольга Городиська, одно прізвище не можна відчитати з листи.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайлини Мосори** зложили на суспільну опіку при 28-ому Відділу СУА:

по 20.00 дол.: Стефанія і Роман Цегельські, Дарія Френкен,

по 10.00 дол.: Ярослава і Ярослав Букачевські, Анна і Іван Настюки.

Бл. п. Михайлина Мосора свої заощаджені гроші в сумі 75.00 дол. записала на суспільну опіку 28 Відділу СУА в Ньюарку.

НАШИМ ДІТЯТАМ

ВОЯЦЬКИЙ ФОТОАЛЬБОМ

Улянка любить часто приглядатися фотографіям, що зібрані у великому, родинному альбомі; він лежить, прекрасно оправлений, на столику, в вітальні.

Особливо цікавлять її знімки з Рідного Краю.

Як закопається вона поміж ці фотографії, тоді вже її питанням немає кінця.

— Мамо, а це Львів?

— Так, дитинко, — відповідає мати, — це наш Львів. Твоє родинне місто. Ось вулиця і дім, у якому ми жили п'ятнадцять років... А там далі, бачиш, Високий Замок?

— Де ж той замок? Я бачу тільки гору.

— Отож на тій горі стояв колись-давно укріплений замок, а в ньому жили українські князі, що були володарями міста і всього князівства.

— Ага! А це мій дідо такий вояк!

— Так, твій дідо був старшина Української Галицької Армії і в листопаді 1918-го року воював із поляками за твоє рідне місто... Тут він і стоїть, з іншими старшинами, під Народним Домом.

— А яка на ньому уніформа? Українська?..

— Ні, австрійська. Тоді ще наше військо не мало своїх одностроїв і носило чужі.

— А дядько Микола має українську?

— Так, дядько Микола був Січовий Стрілець і бився з більшовиками за столицю України, Золотоверхий Київ.

— Він має таку шапку, як козаки носили?..

— Так. Бо ми всі — козацького роду...

В альбомі були ще фотографії інших вояків: ось Улянин тато і два молодші дядьки, Василь і Тарас, в одностроях Української Дивізії. Всі три росли, стрункі, однострої на них новенькі, з доброго сукна, дуже їм до лиця. Уляна дуже любить ці знімки, особливо ж батькову, бо вона — з усіх найкраща!

Та Уляна завжди дивувалася, як гляділа, бувало, на фото дядька Остапа, найменшого маминого брата, який не поїхав на еміграцію, а залишився вдома. Вона не раз чула, як у хаті говорили, що нібито й дядько Остап служив у якійсь армії, але чому ж тоді він так не по-вояцькому одягнений?.. Замість гарного, блискучого однострою з відзнаками — на ньому зношена, цивільна одежа, великі чоботи і кашкетка на голові, а озброєний тільки великою пістолем...

Улянка просила раз батька, щоб пояснив їй, чому дядько Остап так одягнений.

Батько пояснив їй загадку:

— Донечко моя, — сказав, — хоч на дядькові Остапові невояцька одежа, але він найкращий вояк з нас усіх... Він — боєць Української Повстанської Армії.

Ів. Керницький

ЯК ДИТИНОЮ, БУВАЛО

Як дитиною, бувало,
упаду собі на лихо,
то хоч в серце біль доходив,
я собі вставала тихо.

«Що, болить?» — мене питали,
але я не признавалась —
я була малою горда, —
щоб не плакати, я сміялась.

Леся Українка

ПРИГОДА ЛЯЛІ ГАЛІ

Наша Оля має лялю.
Кличе її усе "Галю"
Оля лялю дуже любить,
Пестить її і голубить.

Біля ліжечка Олюсі
є куточок для лялюсі.
У візочку на перинці
Добре там малій Галинці.

Оля лялю все купає,
Білим пудром посипає,
Дає біллячко чистеньке
Й чеше косоньки біленькі.

Раз в неділю ляля Галя
Сидить в візку ніби краля,
На головці має стрічку,
І шовкову спідничку.

Олі в кутку ще не має,
Десь там обід заїдає,
Тимчасом в куток Галюсі
Прибіг малий песик Пусі.

Пусі лялі страх не любить,
Оля її так голубить,
Пусі мусить утікати,
Щоби лялі не лякати.

О! тепер вже, лялю мила,
Синьоока,білогрива,
Мушиш геть з візка іти,
Бо я хочу там лягти.

Вхопив її за спідничку,
Поніс в куток за стільничку.
Сиди тут, погана Галю,
Вже я тепер буду ляля.

Убрав ляліну сорочку,
Ліг вигідно у візочку,
Аж тут Оля надбігає
І візочок забирає.

"Ах! — кричить нараз Олюся, —
Де поділася лялюся?
Пусі, геть мені з візка,
Галю дай мерщій сюди.

Пусі в білій сорочині
Скочив скоро по дощині,
Тягне лялю у зубах
Кладе Олі при ногах

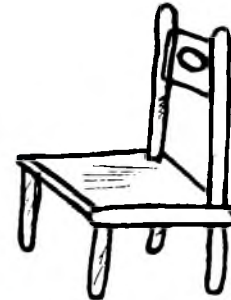

Рис. Мируня Туркевич

Оля лялю обіймає,
Сльози її витирає,
Пусі сів собі в кутку
І вертить хвостом аж ну!

Як у візку, ніби краля,
Сидить знову наша ляля,
Оля Пусі прикликає
Й так до нього промовляє:

"О! мій песику малий,
Ах! який же ти пустий,
Лялі мені вже не рухай,
Бо в роботі будуть вуха.

Песик мову зрозумів,
Лялю лизнути хотів,
Скочив Олі на коліна
Й сидів тихо, мов дитина.

Оля його притулила,
І рукою попестила.
"Я й тебе люблю, маленький,
Тільки будь мені чемненький.

Можеш кожного вже дня
Приходити ось сюди,
І будемо разом гратись,
Різні пісоньки співати"

Гляньте! як в найкращій згоді
Сидять собі на підлозі.
Оля пісоньку співає,
Пусі лялю колихає.

Ю.Н.

"ШКОЛЯРИК Я!"

Як Лесь мав чотири рочки,
Все простоював в вікні:
Діти в школу йшли рядочком,
А маленький Лесик — ні!
"Мамо, матінко моя,
А коли ж піду я?"

П'ятий рік минув поволі,
Знов прийшли осінні дні,
Знову діти вчаться в школі,
А більшенький Лесик — ні!
"Мамо, матінко моя,
А коли ж піду я?"

Та як шість минуло рочків,
Мов змінився світ увесь:
Діти в школу йдуть рядочком,
Серед них — великий Лесь!
"Мамо, матінко моя,
Гляньте лиш — школярик я!"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Рудакевича**, мужа членки 74-го Відділу СУА, Любови Рудакевич, складаємо 15 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Членки 74-го Відділу СУА

В пам'ять **бл. п. Софії Волчук**, матері голови 49-го Відділу СУА, Ярослав Борачок, на Запасний Фонд "Нашого Життя" зложили 25.00 дол.:

10.00 дол. Ірена і Петро Остапчуки, **по 5.00 дол.:** Марія Дранка, Ева Ковтало, Марія Паньків.

Управа 49 Відділу СУА

Управа та членки 47 Відділу СУА в Рочестер, Н. Й. складають свої глибокі співчуття членці Відділу Тані Шутер з приводу втрати її Батька **сл. п. Маркіяна Грабовенського** й замість квітів складають 58.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

Управа та членки 47 Відділу СУА Рочестер, Н. Й.

Управа та членки 47 Від. СУА в Рочестері Н.Й. складають глибокі співчуття членці Відділу **Стефанії Бах** з приводу втрати дорогої матері **бл. п. Марії Крамар** і замість квітів складають 35.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа та членки 47 Відділу СУА в Рочестер, Н. Й.

Христя Ковч, згідно з останнім бажанням своєї тети **бл. п. Ольги Бачинської**, членки 47 Від. СУА, передала Відділові суму 300 дол. Цю суму приділено: 150 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 150 дол. на Український Музей в Нью-Йорку. Нашій членці, Христі Ковч, складаємо щирю подяку.

Управа 47 Від. СУА — Рочестер, Н. Й.

В пам'ять мого дорогого чоловіка **бл. п. д-ра Александра Сушкова** складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ірена Сушків

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгенії Боднар** у Філядельфії, складаємо 30.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а мужеві і всій родині складаємо щире співчуття.

Євгенія Федчишин, Анна Сас, Катря Свергун — Торонто

Замість квітів на свіжу могилу мого товариша і приятеля молодих літ **бл. п. д-р Константина Зубика**, складаю 25.00 дол. на стипендії в Бразилії

Юрій Лопатинський

Замість квітів на могилу **бл. п. Анастазії Івашків**, Дорогої Мами наших друзів Гені та інж. Євгена Івашкових, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія і д-р Дмитро Фаріон Парма, Огайо

Замість квітів на могили сл. п. Батьків наших приятелів **Іванки та Андрія Гарасовських**, пересилаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Едвард і Марія Козаки

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Михайлини Мосори** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Родині покійної висловлюємо щире співчуття.

Олег й Іванна Ратич

В пам'ять наших приятелів **бл. п. Параскевії і Стефана Візниць**, складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Стефанія Богославець, Моррїставн

Замість квітів на могилу **бл. п. Надії з Шульгинів-Іщук**, членки 20-го Відділу СУА і Матері членок Відділу: д-р Наталії Пазуняк і Марії Варварів, складаємо на Запасний Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол. враз із висловами співчуття Вш. Родині.

Управа і членки 20-го Відділу СУА у Філядельфії

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Степана Сенейка**, чоловіка нашої членки Марії Сенейко, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя" п. Марії висловлюємо наше глибоке співчуття.

Управа і членки 20-го Відділу СУА Філядельфія.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Михайлини Мосори** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Нехай американська земля буде їй легкою

Анна Дмитерко-Ратич

Замість квітів на далеку могилу **бл. п. Євгенії Зарицької** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Слава Богачевська

СПРОСТУВАННЯ

У "Нашому Житті" ч. 8 за вересень на обкладинці, помилково подано у нотатці "замість квітів" прізвище Ізидора Захарова. Містимо ще раз нотатку у поправленому звучанні:

Замість квітів на могилу **сл. п. Ізидора Жилавого** складаємо 60.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

43 Відділ СУА, Філядельфія, Пенн.

ДАТКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЗА ЧАС ВІД 1. 1. 1979 до 30. 6. 1979

200.00 дол.

Округа Chicago

100.00 дол.

д-р. Іван Сеньків. Німеччина

50.00 дол.

Окружна Управа Північного New York.

39.00 дол.

Анна Рижевська. Miami

По 20.00 дол.

Наталія Даниленко, Philadelphia — Наталія Петріна, Detroit— К. Надяк, Montreal.

18.00 дол.

Лідія Лемішка, Baltimore

По 12.50 дол.

Сузанна Серотнюк, Woodbridge (Canada) Марія Мулькевич, Baltimore

По 10.00 дол.

Зоя Мазик — Марія Макарушка, Brooklyn — Марія Полатайло, Pittsburg — Олена Карпак — Бенцаль, Minneapolis — Ольга Курилас, Silver Spring — Надія Мандрусак, S. Orange — Лідія Кий, Wallinford — Люба Артимишин, New York — Марія Левицька, Chicago, Оля Гной, Holliwood, N. Y. — Стефанія Йон, Сунвус — О. Голян, Albany — Пелагія Кучкуда, Bricktown — Марія Крамарчук, Rochester.

ПОДЯКА

Марія Жовнірович, довголітня членка 47 Від. СУА, виїхала на сталий побут до Нью-Йорку і прислала звітний лист з подякою та залучила 10 дол. на потреби Вдділу. Цю суму управа рішила переслати на Пресовий Фонд "Н. Ж.", а М. Жовнірович ще раз побажати всього добра!

Управа 47 Від. СУА, Рочестер, Н. Й.

По 9.00 дол.

Олена Войтович, Plains — Дарія Снігурович, Lorain — Ліна Іваницька, New York — Олександра Різник, Long Island.

По 8.00 дол.

Богданна Титла, Hasbrook Heights — Неоніла Кузич, Chicago — Т. Кратківська, Toronto — Марта Канінгем, Dorset — Марія Собко, New Haven

По 7.00 дол.

Марія Погорецька, Jersey City — Лідія Флунт, Kalamazoo

По 6.00 дол.

Лукашевич — Полон, Pennsylvania — Марія Заклинська, New York

По 5.00 дол.

Н.Н. 78 Відділ, Washington — 71 Відділ, Jersey City — 8 Відділ, Strongsville

Ольга Радик, Toronto — Н. Безбородько, Philadelphia — Стефанія Калитчук, Trenton — Олена Небожук, Canada — Марія Скробах, Chicago — Лена Басюк, Forest Park — Софія Олесницька, Irvington — Володимира Брикович, Philadelphia — Е. Барнич, Detroit — Гурток Книголюбів, Hamilton — Анна Столяр, Cleveland — Елда Дмитрів, Parma — Галина Янчишин, Chicago — Г. Франко, Newark — Наталія Мамчин, Sootland — М. Гробельська, Toronto — Оксана Рак, Queens — Герасимович, England — Дарія Соханівська, Mississaga — Н.Н.

По 4.00 дол.

Тетіяна Ясінська, Silver Spring — Анастасія Ковальська, Bronx — Валентина Василик, Brooklyn — Катерина Хомяк, Detroit — Н. Березовська, North Ridge — С.В. Когут, Palm Beach — Дарія Зарицька, Astoria — А. Волошин, Parma — Анна Гришко, Edgewater — Александра Воробкевич, Hobesond — Я. Панчук, Chicago — Ярослава Фурманюк, Chicago — Ірина Кашубинська, Parma — Віра Кліш, Philadelphia — Ірина Костів, Long Island — М. Ріпецька, Holland — Марія Саламон, Jonkers — Марія Даниш, New York — Катерина Кобаса, Detroit — Анна Никифоряк, New York — К. Лепак, Niles — Анізія Струк, Chicago — Марія Кецала, Chicago — Анна Войтович, Plains — Зузанна Казанівська, Chicago — Анна Никифоряк, New York — Корнелія Соболь, Hartford — О. Дудик, Trenton — Оксана Луцька, Woodside — Ірена Казанівська, Philadelphia — С. Серна, Miami Beach — Віра Мазяй, Maplewood — А. Рекшинська, New York — А. Тарнавська, Toronto — Бронислава Мельник, Montreal — Катруся Говда, Edmonton — Лідія Меакітн England — Олена Березюк, Minneapolis — Дарія Ломницька, Venice — Стефанія Осадца, White Plains — Катерина Бук, Hunter — Ольга Гафтькович, Hartford — Олена Солій, Fort Wayne — Марія Фединська, De Motle — Т. Шуміловська, Schenectady — Теодозія Депутат, Buffalo — Юлія Шипилява, Liverpool.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

По 3.00 дол.

82 Відділ СУА — New York — Гелен Врецьона, Bay Shore — Розина Захарченко, New York — Ольга Галіч, Eldwell — Віра Люлька, Estelle Manor — Стефанія Сікора, — Т. Гаврилів, Chicago — Дарія Балазюк, Bethlehem — Оля Мовчан-Іваницька, Edmonton — Анна Сивуляк, Harleysville — Віра Пелех, Hamburg — Галина Микита, Clifton — Н. Скорупська, Toronto — Анна Березовська, Artonville — О. Курило, Saskatoon — Ольга Кливак, Toronto — Наталія Стефанів, Philadelphia — Софія Лозинська, Calgar — А. Лісевич, Chicago

2.50 дол.

Лідія Мечкін, England

2.35 дол.

Ярослава Татернюк, Vancouver

По 2.00 дол.

Марта Караман, Lancedale — Марія Семанчук, Chicago — Марія Висович, Chicago — Стефанія Лукомська, New Haven — Богданна Михайлів, — Стефанія Євчук, Binghamton — Анна Фісяк, Philadelphia — Анна Яворська, Philadelphia — Надія Кузьма, Philadelphia — Катерина Марків, Philadelphia — Антоніна Мицак, Marlton — Іванна Пенкальська, Philadelphia — Олена Петрів, Philadelphia — Стефанія Пурій, New York — А. Василещук, Philadelphia — Стефанія Рудик, Astoria — А. Ваславська, Forest Hills — Ірена Процик, Ham Spring — Ірена Лебедь, Montreal — К. Головата, Montreal — Марія Рудинська, Winnipeg — Ольга Бранчик, Munich — Любов Роговська, Irvington — Христина Турченко, Elkins Park — Стефанія Пурій, New York

1.50 дол.

Ольга Гірна. Yonkers

По 1.00 дол.:

Міра Повх, Rochester — Віра Смаль-Стоцька, Parma — Стефанія Телера, Rochester — Емілія Кулик, Hollywood — Клавдія Гош, Baltimore — Олена Филипович, Philadelphia — Марія Томоруг, New York — Олена Мудра, Rochester — Марія Бабяк, Glenside — Франка Крачевська, Philadelphia — Ева Олейник, Philadelphia — Марія Мідзяк, Philadelphia — Катерина Михайлюк, Philadelphia — Анна Посполита, Philadelphia — Анна Прядка, Philadelphia — Анна Бута, Philadelphia — Надія Максимюк, Philadelphia — Ева Римерчук, Philadelphia — Марія Тимків, Philadelphia — Анна Дика, Bronx — Уляна Целевич, Adison — Люба Шеремета, Chicago — Стефанія Савчук, Elmhurst — М. Закидальська, Toronto

Жертводавці на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", які склали свої пожертви як: подяки, побажання, привітти чи "Замість квітів" є проголошені кожного місяця.

Щиро дякуємо

Іванна Ратич
фінанс. секретарка

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailling offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Взір "Решето з тернинкою" — село Угринів Сокальщина. Збірка Ірини Кашубинської. Рис. Ольга Трачук. Взір вишиваний чорним. В другому вікні розжу обернути. Можна її виповнити червоними нитками ч. 321, а листки жовтими ч. 742.

Design from the town of Uhryniv, Sokalshchyna from the collection of I. Kashubynska. Drawn by O. Tkachuk. The design is done in black. In the second "window", turn the rose around. The rose can be filled in with red thread no. 321. The leaves can be filled in with yellow thread no. 742.